

Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь
Установа адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
культуры і мастацтваў»

БЕЛАРУСЬ – МАЯ ПЕСНЯ

Рэпертуарны зборнік

*Рэкамендавана ВМА па адукацыі
ў галіне культуры і мастацтваў
у якасці вучэбна-метадычнага дапаможніка
для студэнтаў спецыялізацыі 1-18 01 01-01 02
Харавая музыка народная і для студэнтаў
напрамку спецыяльнасці 1-16 01 10-02 Спевы (народныя)*

Мінск
БДУКМ
2018

УДК 784.4(075.8)
ББК 85.92(4Бел),99+85.941,99
Б 43

Укладальнікі
С. Ф. Войцік, М. В. Сірата

Рэцэнзенты:

А. М. Аляхновіч, кандыдат філалагічных навук,
прафесар кафедры рэжысуры абрадаў і свят установы адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»;
М. К. Літвін, кампазітар, дацэнт кафедры інструментарна-адукацыйнай установы
«Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі»

Беларусь – мая песня : рэпертуарны зб. : вучэб.-метад. дапам. /
Б43 уклад.: С. Ф. Войцік, М. В. Сірата ; М-ва культуры Рэсп. Беларусь,
Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў. – Мінск : БДУКМ,
2018. – 133 с.
ISBN 978-985-522-181-5.

Змешчаны арыгінальныя песенныя матэрыялы, якія былі запісаны ў фальклорных экспедыцыях, апрацоўкі народных песень і кампазіцыі абрадаў, зробленыя вядомымі фалькларыстамі, кампазітарамі і аранжыроўшчыкам М. В. Сіратой, а таксама аўтарскія харавыя творы.

Прапануецца выкладчыкам і студэнтам устаноў вышэйшай і сярэдняй адукацыі ў галіне культуры і мастацтва для выкарыстання ў навучальным працэсе, а таксама падчас праходжання вытворчай практыкі. Матэрыялам могуць карыстацца кіраўнікі аматарскіх харавых калектываў, дзіцячых фальклорных ансамбляў агульнаадукацыйных школ з музычным і агульнаэстэтычным кірункамі.

УДК 784.4(075.8)
ББК 85.92(4Бел),99+85.941,99

ISBN 978-985-522-181-5

© Войцік С. Ф., Сірата М. В., укладанне, 2018
© Афармленне. Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
культуры і мастацтваў», 2018

АД УКЛАДАЛЬНІКАЎ

Разуменне ролі народнага мастацтва ў культурным развіцці нашага грамадства, яго місіі ў захаванні гістарычных каранёў, у выхаванні нацыянальнай свядомасці дыктуе высокія патрабаванні да кіраўнікоў харавых калектываў у адносінах да рэпертуару.

Прыгажосць народнай песні садзейнічае выхаванню добрага густу, выклікае пачуццё гонару за сваю краіну, таму народная песня, разнастайная па сваіх жанравых асаблівасцях, складае аснову рэпертуару большасці аматарскіх і вучэбных харавых калектываў.

На сучасным этапе мастацкага і культурнага развіцця ў нашай краіне новым зместам напаўняюцца такія формы народнага харавога выканальніцтва, як фальклорна-этнаграфічныя ансамблі, ансамблі песні і танца, вакальна-інструментальныя гурты. У сувязі з гэтым узрастае цікаўнасць да сцэнічнага ўвасаблення аўтэнтычнага фальклору. Варта адзначыць, што традыцыйны абрад у яго найбольш дасканальных узорах не толькі не страціў значэння ў наш час, але заваёўвае ўсё большую колькасць прыхільнікаў як у Беларусі, так і за яе межамі. Ён шырока выкарыстоўваецца ў навучальным працэсе сярэдніх і вышэйшых навучальных устаноў, уваходзіць у рэпертуар вядучых мастацкіх калектываў рэспублікі. Таму частку зборніка займае арыгінальныя песенныя матэрыялы, які былі запісаны падчас фальклорных экспедыцый. Гэтыя песні могуць выконвацца не толькі харавымі калектывамі, але і невялікімі фальклорнымі гуртамі.

Акрамя гэтага, у зборнік увайшлі аўтарскія харавыя творы і народныя песні ў апрацоўках без суправаджэння і з суправаджэннем баяна. У творах з суправаджэннем рэкамендуецца, дзе гэта магчыма, уводзіць групу беларускіх народных інструментаў. Кіраўнікі харавых калектываў маюць права праяўляць сваю фантазію па трактоўцы выканання вакальна-харавых твораў. Многія творы ў залежнасці ад жанру і сцэнічнага ўвасаблення мастацкіх вобразаў патрабуюць увядзення ў склад творчага калектыву харэаграфічнай групы.

У прапанаваным выданні змешчаны апрацоўкі народных песень і кампазіцыі абрадаў, якія зроблены вядомым фалькларыстам, кампазі-

тарам, аранжыроўшчыкам, заслужаным дзеячам мастацтваў Рэспублікі Беларусь Мікалаем Васільевічам Сіратой. Яго творчасць вызначаецца беражлівымі адносінамі да фальклорнай першакрыніцы, што надае ёй непаўторнасць і індывідуальнасць. Апрацоўкі народных песень М. В. Сіраты гучаць паўсюдна ў Беларусі ў выкананні прафесійных і аматарскіх калектываў. Прафесійная творчасць М. В. Сіраты ў галіне песеннага фальклору – эпоха ў развіцці айчыннай беларускай музыкі, можа служыць прыкладам дбайных адносін аўтара да музычнай скарбонкі беларусаў. У зборнік уключаны новыя апрацоўкі і творы, якія вытрымалі выпрабаванне часам і сёння карыстаюцца попытам сярод прафесіяналаў і аматараў. Жанравая мнагапланавасць і асаблівасці саставаў выканаўцаў вызначылі структуру зборніка. Умоўна ён падзяляецца на некалькі раздзелаў: аўтарскія вакальна-харэаграфічныя кампазіцыі, апрацоўкі абрадавых песень (калядных, масленічных, веснавых, купальскіх, жніўных), апрацоўкі для жаночага, мужчынскага, змешанага хароў, дуэтаў і сола. Цікавым прыкладам засваення старажытных форм мастацтва з’яўляецца зварот аўтара да сінкрэтычнага жанру вуснага фальклору – замоў. У зборніку яны змешчаны ў выглядзе харавой сюіты. Замовы могуць выконвацца паасобку ў залежнасці ад мэты і жанру пастаноўкі сцэнічнага дзейства.

Апрацоўкі народных песень і аўтарскія творы Мікалая Васільевіча Сіраты прасякнуты духам глыбокай пашаны да духоўных здабыткаў беларускага народа, любоўю да яго жыцця ў самых розных праявах. Разнастайны музычны матэрыял, розная ступень складанасці, багацце стыляў, характэрныя гукаспалучэнні, пераменныя і несіметрычныя памеры, уласцівыя беларускай народнай песні, – усё гэта дае магчымасць выкарыстоўваць прапануемы матэрыял для навучэнцаў і студэнтаў у цыкле прафілюючых дысцыплін «Дырыжыраванне», «Аранжыроўка харавых твораў», «Апрацоўка народных песень», «Харавы клас».

МЕТАДЫЧНЫЯ ПАРАДЫ

Рэпертуарны зборнік прапануецца выкладчыкам і студэнтам вышэйшых і сярэдніх навучальных устаноў культуры і мастацтва для выкарыстання ў навучальным працэсе, а таксама падчас праходжання вытворчай практыкі. Матэрыялам зборніка могуць карыстацца кіраўнікі аматарскіх харавых калектываў, дзіцячых фальклорных ансамбляў музычных і агульнаадукацыйных школ.

Беларусь – мая песня. Вакальна-харэаграфічная кампазіцыя.

Словы Ул. Карызны. Музыка М. Сіраты

Аўтарскі твор, які выконваецца харавым калектывам у пачатку канцэртнай праграмы. У першай частцы тэмп умераны. Характар велічальны, настрой святочны. Другая частка – танец. Мэтазгодна ўвядзенне танцавальнай групы і элементаў харэаграфіі.

Добры вечар! Словы Ул. Карызны. Музыка М. Сіраты

Аўтарскі твор, які пажадана выканаць у пачатку канцэрта. Характар велічальны, святочны. Тэмп умераны.

Калядныя песні

З даўніх часоў перыяду зімовага сонцастання надавалася вялікае значэнне. У гэты час сонейка падымалася высока над гарызонтам, паварочвалася «з зімы на лета» і пачынаўся новы астранамічны год. У гонар адраджэння Бога Сонца ў народзе ладзіліся шматлікія ўрачыстасці, якія замацаваліся пад назвай Каляды. Ад лац. «першы дзень» кожнага месяца, адсюль – каляндар. Гэта свята звязана таксама з нараджэннем казачнай, міфалагічнай істоты. Яго сутнасцю з'яўляецца вобраз Каляды.

Калядныя святкаванні добра захаваліся ў Беларусі. Сустрэкалі Каляду з першай вячэрняй зоркай 24 снежня (6 студзеня). Сяляне ладзілі святочную вячэру, абавязкова на сталі былі бліны (сімвал сонейка) і куцця – салодкая каша з ячменю з дабаўленнем мёду. Зерне з'яўлялася сімвалам кругавароту жыцця.

На другі дзень Каляд з надыходам прыцемкаў збіраліся гурты вясковай моладзі. Яны пераапрааналіся ў незвычайныя строі, бралі з сабой *казу і з песнямі-віншаваннямі* абыходзілі па парадку ўсе вясковыя хаты. Яны ўслаўлялі гаспадара і яго сям'ю, зычылі багацця, здароўя, дабрабыту. Лічылася вялікай непавагай і прадказаннем усялякіх бед, непаразуменняў і здарэнняў для той сям'і, якую па розных абставінах маглі абмінуць калядоўшчыкі. У аднас сям'і і, перш за ўсё маладых людзей, гучалі спецыяльныя песні-віншаванні. Дачцэ гаспадара жадалі шчаслівага лёсу, добрай долі ў замужжы, багатага суджанага. Шчырыя пажаданні гучалі і ў аднас хлопца, які марыў аб сваёй суджанай-каханай, але па нейкіх прычынах яшчэ не стварыў сваёй сям'і. Святочныя вечары вызначаліся яшчэ ігрышчамі, вячоркамі, на якія збіралася моладзь. Скончыўшы абход двароў у сваёй ці ў суседняй вёсцы, калядоўшчыкі збіраліся ў адну з хат, дзе рабілі застолле, а потым вадзілі карагоды, праводзілі розныя розыгрышы, гульні, танцавалі і шмат спявалі.

Масленіца

Масленіца (Масленка) святкуецца ў восьмы тыдзень перад Вялікім днём. Гэта свята, поўнае жартаў, забаў, вяселля. На Масленку многа спяваюць:

А мы Масленку чакалі!
Усю нядзельку выглядалі!
Мы думалі, Масленка сем нядзелек,
Ажно Масленка сем дзянёчкаў.

У апошні дзень святочнага тыдня спявалі :

Мы думалі, Масленкі сем нядзель,
Ажно нашай Масленкі адзін дзень.

Паэтычная назва кожнага дня Масленічнага тыдня азначае накіраванасць абрадавых дзеянняў і стаўленне да іх з боку ўдзельнікаў.

Панядзелак – Сустрэча,
Аўторак – Зайгрыш,
Серада – Разгул,
Чацвер – Шырокі,
Пятніца – Цешчыны вечары,
Субота – Залоўкіны пасядзелкі,
Нядзеля – Даравальная нядзеля.

У Беларусі ў многіх мясцінах святкаванне Масленіцы пачыналася непасрэдна ў чацвер. У гэты, як і ў кожны дзень тыдня, пякліся блінцы, але ў чацвер пачыналі з таго, што аладкі пяклі для сваёй карміліцы-

кароўкі, каб яна была «гладкай і тлустай». У некаторых раёнах у гэты дзень дзеці наведвалі бабку, якая дапамагла ім з'явіцца на свет. Яе пасля частавання вазілі па вёсцы на санках. У пятніцу аднавяскоўцы хадзілі ў госці, наважоны прыязджалі да бацькоў нявесты. На такія сустрэчы збіралася ўся радня як з аднаго, так і з другога боку. У суботу і нядзелю моладзь каталася на конях, упрыгожаных стужкамі і званочкамі. Усюды гучалі песні, якія ўсхвалялі Масленіцу. Апошні дзень атрымаў назву Прашчоны. У гэты дзень выконваліся рытуальныя дзеянні, скіраваныя на провады Масленіцы. Саламянае чучала Масленіцы апошні раз вазілі па вёсцы на санях, а потым спальвалі на заходзе сонца на спецыяльна падрыхтаваным вялікім вогнішчы. Пасля таго, як вогнішча згарала, заціхалі жарты, песні і ўсе ўдзельнікі святочнага гуляння ішлі дамоў вячэраць. Гэтая вячэра праходзіла ў сакральнай зоне хаты – у чырвоным куце. Там, пад абразамі, садзіўся сам гаспадар, чытаў малітву, а потым прасіў прабачэння ў сваіх бацькоў, дзядоў і прадзедаў. Затым па чарзе, пачынаючы ад старэйшага, на сярэдзіну хаты выходзілі сыны і дочки і таксама прасілі прабачэння ў бацькі і маці. Апошняй прасіла прабачэння маці вялікага сямейства. За сталом у гэты вечар усе павінны былі ўжываць апошні раз ежу жывёльнага паходжання. На наступны дзень пачынаўся Вялікі пост.

Беларускія вяснянкі

У каляндарна-земляробчым працоўным цыкле абрадаў і песень адным з самых цікавых і найважнейшых быў цыкл веснавых свят. Вясной абуджалася прырода, пачыналіся новыя клопаты аб будучым ураджаі. У старыя часы надыход вясны бачылі ў пералётных птушках, якія ў сакавіку пачынаюць вяртацца з поўдня. У гэтыя дні дзяўчаты спявалі песні-вяснянкі, якія прыцягваюць увагу сваёй паэтычнасцю, эмацыянальнасцю, меладычнасцю. У большасці раёнаў Беларусі гэты абрад прыходзіўся на Благавешчанне 25 сакавіка (7 красавіка). У гэты дзень моладзь збіралася на ўзгорках за сялом і спявала песні, так званыя вяснянкі. Песні выконваліся пераважна дзяўчатамі, але ўдзельнікамі абраду маглі быць жанчыны і дзеці. Цікавай часткай абраду было выпяканне з цеста фігурак птушак. З імі выходзілі на вуліцу, спявалі песні і вадзілі карагоды.

Благаславі, маці, вясну загукаці.

На новае лета, на густое жыта!

Спяваючы, выканаўцы падкідвалі ўверх фігуркі птушак, тым самым нібыта заклікалі іх да хутчэйшага прылёту, а даўгачаканую вясну – да хуткага надыходу.

У тэкстах некаторых вяснянак сустракаецца тэма кахання. Мелодыі гэтых песень вылучаюцца выразнасцю, пшчотнасцю, рамантычнасцю пачуццяў.

А па вуліцы, па шырокай красны дзеўкі гулялі, карагоды вадзілі.
А паперадзе ідзе Алёнка. Адкуль узяўся Васілёк маладзюсенькі.
Усім дзевачкам нізка кланяўся, Алёначку сабе ўзяў...

Купальскія спевы

Свята Купалле прыпадае на 23–24 чэрвеня (6–7 ліпеня). Гэта яскравы, паэтычны, маляўнічы абрад. Слова «Купалле» мае некалькі трактовак. Самае распаўсюджанае – купець, гарэць. Назва свята звязваецца з пакланеннем Сонцу, увасабленнем якога былі ачышчальныя купальскія кастры. Купалле – свята для земляроба, які ў час летняга сонцастаяння, калі ўсё навокал квітнее, адчувае роднасць з навакольным светам. «Калі на Купалу ноч ясная – будзе добры ўраджай, будзе ягада красная, будзе дабро рознае». Напярэдадні купальскай ночы, пад вечар, дзяўчаты і жанчыны адпраўляліся на луг, у поле, лес збіраць травы і кветкі, якія ў гэты час дасягалі асаблівай гаючай сілы. Імі пасля асвяшчэння ў царкве лячылі на працягу года членаў сям’і і жывёлу. Шмат раслін валодалі магічнай, прыварожваючай сілай. Дзяўчына кветкі і зёлкі ўплятала сабе ў вянок, вопратку, аздабляла імі валасы, тым самым з іх дапамогай прыварожвала да сябе жаніха. Увечары на Купалле моладзь з музыкай, карагодамі, скокамі выходзіла з сяла і спынялася каля высокага месца ля ракі ці возера ля вогнішча. Як правіла, вогнішча было вялікіх памераў, каб жыта ўдалося высокім, а ўраджай багатым. Ачышчальная і гаючая функцыя вогнішча заключалася ў спальванні ў ім старых рэчаў, адзежы хворых дзяцей. Абавязковым на Купалле было пераскокванне праз вогнішча. Раней дазвалялася скакаць праз касцёр толькі парамі – агонь тут выконваў урадлівую функцыю. Пасля парных скокаў праз вогнішча дзяўчаты і хлопцы ішлі шукаць папараць-кветку, якая быццам бы расцвітае апоўначы адзін раз за год. Той, хто яе знаходзіў, пачынаў разумець шум дрэў, размову жывёл, птушак. Купальскія парныя паходы ў лес, шматлікія таямнічыя абрадавыя дзеянні, атмасфера разгульнай весялосці адлюстроўваліся ў паданнях, песнях.

Не ждзі мяне, татка, у нядзельку,
А пасля гуляння к панядзелку.
Не ждзі мяне, татка, з белым сырам,
А ждзі мяне, татка, з малым сынам.

Поруч з культам Сонца ў купальскім абрадзе вельмі важны культ вады. На Купалле хлопцы і дзяўчаты спраўляюць рытуальнае купанне ў рэках, азёрах, таму што вада ў гэтую ноч валодае гаючай, жыватворнай і пладаноснай сілай. Яна, па паданні, робіць людзей прыгожымі. З культам вады звязаны і гаданні на вянках – вянкi пускаюць на ваду і глядзяць: куды яны прыплывуць, у той бок дзяўчына пойдзе замуж. Калі ж вянок патоне, гэта прадвяшчае няшчасце. Агонь і вада – стыхіі супрацьлеглыя па сваім змесце і функцыях. Таму на Купалле з мэтай прымірэння часта сумяшчаюць абодва культуры. Вогнішча распальваюць на плытах, якія плывуць па рацэ, а ў вянкi, што пускаюць на ваду, устаўляюць запаленыя свечкі.

Заканчвалася купальскае свята раніцай. Удзельнікі назіралі за «іграй сонца». Гавораць, што яно раздзяляецца на шматлікія рознакаляровыя кругі, якія то сыходзяцца, то разыходзяцца, ствараючы пры гэтым цудоўную гульню колераў.

А на Купалу сонца йграла,
Рана сонца йграла.
На добрыя годы,
На цёплыя росы,
На хлябы-ўраджаі.

Жніўныя песні

Жніво – асабліва важны этап у гаспадарчай дзейнасці земляроба. Яно падводзіла вынікі працоўнага года. Гарачая пара жніва ў Беларусі пачыналася са збору асноўнай збожжавай культуры – жыта. Само жніво абрадамі не суправаджалася. Тут усе звычаі, усе цырымоніі саступалі месца аднаму – цяжкай, напружанай працы. Уласна жніўныя песні і выконваліся жнеямі пераважна па дарозе да хаты і ў час перапынку. Па функцыянальных прыкметах вылучаюцца тры групы, або тры віды жніўных песень: зажынкавыя, жніўныя, дажынкавыя. Усе разнавіднасці гэтых песень паэтычна адлюстроўвалі ў сабе адзін з найважнейшых этапаў працы земляроба, яго перажыванні, звязаныя з гэтай адказнай падзеяй.

Пачыналі Зажынкi надвячоркам. Гаспадыня з дочкамі ішлі ў поле і віталіся з ім, як з жывой істотай: «Добры дзень, жыту яравому, хазяіну

палявому!»). Потым нажыналі першы сімвалічны сноп. Яго часта называлі гаспадаром, прыпісвалі магічныя здольнасці, усяляк ушаноўвалі: вадзілі вакол яго карагоды, ставілі на покуце, зерне з яго замешвалі ў абрадавыя стравы. Сноп-гаспадар быў у цэнтры ўвагі ўсяго жніўнага абраду. На бяседзе пасля зажынак спявалі жартоўныя песні, прыпеўкі, але разыходзіліся рана: трэба было на досвітку ісці на сапраўднае жніво.

У адрозненне ад вясёлых зажынкавых, бяседных, песні, якія спяваліся ў час жніва – працяжныя. Яны характарызуюцца рознай ступенню меладычнай распетасці, звязанай з гэтым разнастайнасцю мелодыкастрафічных форм, багатай арнаментацияй.

Ты не захадзі, ой, жаркае сонца, паперадзе мяне.
Ты не зацякай, ой, маё бела цела і румянае лічка.
Ты павей, павей, ой, вецярочку, ды дай халадочку.

Ёсць сярод жніўных песень сірочыя, песні пра жняю-гультайку, песні пра адносінны паміж нявесткай-жняёй і свякроўкай. Гэтыя тэксты закрапаюць усе адценні сямейна-бытавых адносін і псіхалагічны стан жаночай душы.

Надвор'ечка змяркаецца, жнейкі дамоў сабіраюцца.
Заплакала малодачка: «А мне дамоў не хочацца.
У мяне дома чужыначка – чужа маці, чужы бацька.
Пашлюць па вадзіцу ў студзёную крыніцу.
Не вадзіцы жадаючы – мяне з дому збываючы».

Яшчэ больш урачыста, з мноствам дзеянняў адзначаўся канец жніва. Кожная жняю адкладвала па каласку для аднаго агульнага дажыначнага снапа, звязаўшы які, жнеі дзяліліся на дзве групы. Старэйшыя складалі сноп, а дзяўчаты выбіралі Багіню. Для яе спляталі вянок з жыта, аздаблялі яго рознымі кветкамі і стужкамі. Звіўшы вянок, дзяўчаты каранавалі Багіню, у рукі ёй давалі дажыначны сноп, пакрыты пакрывалам. Да дзяўчат далучаліся замужнія жнеі і ўсе разам ішлі да гаспадара. Каля гаспадарскага дома спыняліся і спявалі:

А ў нашага пана дажыначкі рана!
Адчыняй нам браму, нясём вянок убраны!
Адчыняй вароты, нясём вянок із злата.
Ядраное жыта ў вянкi павіта.

Гаспадары, пачуўшы песню, выходзілі з хаты і сустракалі жнеек на двары хлебам-соллю. Багіня выступала наперад і, пакланіўшыся гаспадару, клала каля яго ног дажыначны сноп, а вянок перадавала яму ў рукі. Потым з'яўляліся музыкі і гаспадары пад музыку вялі Багіню і

дзяўчат у хату. Увайшоўшы ў хату, гаспадары ставілі сноп пад абразамі разам з зажыначным. Пачыналася бяседа з танцамі і песнямі.

Замовы

Гэта прыклад засваення старажытнай формы мастацтва, зварот да жанру вуснага фальклору, дзе спалучаюцца слова, музыка, дзеянне. Замовы зроблены апрацоўшчыкам у выглядзе харавой сюіты. Яны могуць выконвацца паасобку ў залежнасці ад мэты і жанру пастаноўкі. Абрадавае дзеянне ў шырокім коле побытавай практыкі чалавека вылучае сакральна-магічны пачатак. Асобая роля адводзілася слову. З дапамогай слоў-заклінанняў, магічных слоў-формул, замоў вопытных гаспадыні дасягалі станоўчага выніку.

Для жывёлы. Ад уроку карове

Лічылася, што дамашняя жывёла, як і чалавек, паддаюцца негатыўнаму ўздзеянню з боку цёмных сіл. Так, напрыклад, у сялян каровакарміліца займала адно з галоўных месцаў сярод хатняй жывёлы. У народзе ўзніклі правілы ўзаемаадносін паміж гаспадаром і жывёлай. «Карова ў цяпле – малако на сталае» і г. д. На працягу года ў адносінах да каровы выконвалі шэраг ахоўных дзеянняў. На Хрышчэнне яе акраплялі вадою, на Грамніцы абносілі запаленай свечкаю, на Тройцу і Купалле вешалі вянок-абярэг з лекавых зёлак.

Для збіцця масла

Масленіца вылучалася сярод астатніх свят сваёй эмацыянальнай узнёсласцю, багатым сталаваннем, да якога трэба было рыхтавацца загадзя. Абавязковымі стравамі тыднёвага святкавання былі сыр і масла. Масла гатавалі непасрэдна перад святам. Гэты працэс займаў час і не заўсёды, асабліва ў маладой гаспадыні, атрымліваўся добры вынік. У розных этнаграфічных крыніцах можна сустрэць шэраг бабуліных сакрэтаў, якія, па меркаванні нашых продкаў, спрыяюць паспяховаму выніку.

Ад нячыстай сілы

У народным календары ёсць шэраг дзён, напрыклад 17 кастрычніка, калі ўсю ноч і ўвесь дзень шалеюць цёмныя сілы. Яны рагочуць, ламаюць дрэвы, ганяюць звяроў, а да раніцы пасля першых пеўняў правальваюцца скрозь зямлю і з'яўляюцца толькі вясной, калі зямля адтае.

Асобым знакам вылучаецца і ноч з 6 на 7 ліпеня – ноч на Івана Купалу. Лічылася, што ў гэты час усялякая нечысць атрымлівае свабо-

ду. Таму сяляне ў гэту ноч клалі пад вакном пякучую крапіву, ставілі ў варотах незапаленую пасхальную свечку, надзявалі вянкi на рогі каровам з зёлак, якія былі сабраны на Тройцу.

Ад русалкі

Паняцце «русалка» – гэта сінонім паняцця «ліхі, злы дух». Лічылася, што русалкамі становяцца дзяўчаты, якія скончылі жыццё самагубствам, а таксама дзеці, якія памерлі нехрышчонамі. Народ падзяліў іх на тры групы: вадзяныя, тыя, што ахоўваюць жыта, лясныя. Найбольш вядомыя ў Беларусі тыя, што жывуць у жыце. У Русальны тыдзень (восьмы пасля Вялікадня) русалкі выходзяць і размяшчаюцца ў жыце, на берагах вадаёмаў, у лесе. Яны абавязкова стараюцца злавіць ахвяру, заманлівымі рухамі клічуць да сябе выпадковага гледача. Калі ён падыдзе, гуртам абступаюць, ціскаюць яго ў абдымках, казычуць да смерці.

Ад змяі і вужакі

У народным календары ёсць некалькі дзён, калі нельга ўваходзіць у лес. Гэта 12 чэрвеня і 27 верасня, на Узвіжанне. Па павер'і, у гэты дзень сыходзяць кікімары, лешакі, «гады» ў невядомую краіну, якую называюць Выраем. У народзе яшчэ казалі: «У гэты дзень няможна ісці ў лес па грыбы і ягады: змеі збіраюцца на «вужовыя вяселлі» і, заўважыўшы чалавека, пойдучь за ім з лесу і зноў надоўга распаўзуцца па акрузе, каб шкодзіць людзям за парушэнне спакою». Таго, хто парушыў забарону і хадзіў у гэты дзень у лес, забіралі з сабою лешакі ў падземнае царства – на той свет.

Ад прысушкі

Сустрадаюцца сярод усялякіх замоў прысушкі і адсушкі любоўныя.

Варажылі, у асноўным, дзяўчаты ці маладзіцы на Каляды з 13 на 14 студзеня. Лічылася, што ў гэтую ноч, што дзявіца загадае – тое збудзецца. Аб добрым жаніху, шчаслівай долі маліліся дзяўчаты і ў дзень пакутніка Трыфана 14 лютага.

Ад спалохаў-страхаў

Пераважная частка замоў выкарыстоўвалася для лячэння разнастайных хвароб: ад вывіху, зубнога болю, крывацёку і спалохаў.

Дзве песні

Каліна-маліна. Любоўная песня – першая частка дыптыха. Твор апрацаваны для жаночага хору і выконваецца без суправаджэння. Нас-

трой светлы, лірычны. Дзяўчына марыць аб сустрэчы са сваім любым, аб доўгім і шчаслівым жыцці. **Пайшла Марта.** Жартоўная, танцавальная песня пра дзяўчыну-недарэку, у якой усё валіцца з рук, за што б яна не ўзялася. Пажадана выконваць з суправаджэннем.

Пакаціўся туман. Спакойны, мяккі характар твора падкрэсліваецца плаўным голасавядзеннем, сярэдняй тэсітурай, характэрным для народнага хору цесным размяшчэннем галасоў. Пры выкананні рэкамендуецца выкарыстоўваць элементы харэаграфіі. Рухі выканаўцаў простыя: звычайны крок, крок з рухам у бок, пераменны крок. Малюнкі: кола, кола ў коле, прамы ланцужок, змейка, здвоеная змейка.

А мой мілы рабацёшанька. Жартоўная песня, выконваецца рухава, гучна. Для лепшага мастацкага ўвасаблення неабходна больш дакладна прадумаць дынамічную лінію развіцця. У прыпеве пажадана выкарыстанне харэаграфічных сродкаў.

Тры песні. Запісаны ў Чачэрскім раёне Магілёўскай вобласці. Гэтыя песні з'яўляюцца прыкладам адлюстравання ў фальклоры гарадской любоўнай лірыкі. Дзяўчына адчувае светлыя пачуцці да маладога хлопца, але яны не заўсёды знаходзяць водгук у яго сэрцы. Адсюль і душэўны непакой, перажыванні, пакуты.

Хадзіла паванька. Лірычны дзявочы карагод. Выконваецца звычайна сяброўкамі нявесты падчас вясельнага абраду.

Як па лесе я гуляла. Запісана ў вёсцы Ананьчыцы Салігорскага раёна Мінскай вобласці. Характар выканання жвавы, гарэзлівы. Змест песні можа быць падкрэслены танцавальнымі рухамі і ўвядзеннем у якасці галоўнага персанажа хлопца-гарманіста.

Вярба-вярба. Вобраз ажываючай прыроды з надыходам вясны алегарычна параўноўваецца з пачуццямі маладой дзяўчыны. Характар гучання лірычны. Форма куплетна-варыяцыйная. Склад пісьма гамафонна-гарманічны. Твор памагае азнаёміцца з прыёмам і дырыжывання шасцідольнага і сямідольнага памераў.

Дзяўчыненька, шуміць гай. Песня пра каханне. Апрацавана для змешанага хору ў суправаджэнні баяна ці невялікага аркестра. Характар выканання жвавы, тэмп хуткі. Рэкамендуецца ўвядзенне харэаграфічнай групы.

Ой, туман па лесе. Песня пра каханне. Кампазіцыя твора будзецца ў форме дыялогу. Словы закаханага хлопца выконвае мужчынская група хору, а дзяўчыны – жаночая. Тэмп хуткі, куплетна-варыяцыйная форма, мажорная танальнасць – усё гэта стварае святочны настрой .

Пайду на рэчку. Песня пра каханне. Кампазіцыя песні будзеца ў форме маналогу. Маладая прыгожая дзяўчына марыць пра сустрэчу з любым і пра тое, што іх сумеснае жыццё будзе радасным і шчаслівым. У гэтым творы танцавальны элемент выяўляецца вельмі ярка праз тэмп, сінкопу, якая сустракаецца ў мелодыі. Рэкамендуецца ўвядзенне харэаграфічнай групы.

А на гары мельніца. Жартоўная песня. Апрацавана для змешанага хору з суправаджэннем. Лёгка святочны настрой неабходна падкрэсліць увядзеннем танцавальнага элементаў.

Ты мой кавалер. Гэта песня запісана ў вёсцы Саколава Брэсцкай вобласці. Яна адносіцца да жанру любоўных. Дзяўчына марыць аб каханні, але яе выбраннік не адказвае ёй узаемнасцю. Мелодыя перадае эмацыянальна-духоўную напружанасць гераіні і глыбокія перажыванні. Характар гучання спакойны, сумны.

У горадзе Варшаве. Узор салдацкай паходнай песні. Апрацоўка для змешанага хору. Пачынаецца ўступам барабана. Запеў гучыць у мужчынскім хоры, потым падхопліваецца жаночай групай. Такое выкладанне матэрыялу дае магчымасць раскрыцця тэмбраў розных груп хору. Выконваецца рухава, гучна.

Брат з сястрою ў карагодзе. Адносіцца да жанру сямейна-бытавых. Гэта песня-роздум аб будучым замужжы, аб жыцці маладой жанчыны ў чужым доме, у нязвыклых для яе абставінах. Пры выкананні рэкамендуецца ўводзіць элементы харэаграфіі.

Чаму ж мне не пець? Жартоўная песня – узор народна-песеннага гумару. Песня высмейвае гультаяватую гаспадыню, якая не думае пра сям'ю, гаспадарку. У хаце яе... павучок на сценцы кросенцы снуець, мушка на вакенцы ў цымбалікі б'ець.... Твор выконваецца ў суправаджэнні аркестра ці баяна ў хуткім тэмпе, зухавата, з гумарам.

Цячэ рэчка. Песня адносіцца да жанру балады. Яна распавядае пра маладога хлопца, які быў узяты на ваенную службу і загінуў на чужбіне. Твор апрацаваны для чатырохгалосага мужчынскага хору (ансамбля), прафесійна добра падрыхтаванага.

Харошыя нашы хлопцы. Салдацкая паходная песня, выконваецца ў тэмпе марша, бадзёра.

Пара дадому. Бяседная песня. Апрацавана для чатырохгалосага мужчынскага хору (ансамбля). Выконваецца распеўна. Пры рабоце над творам трэба звярнуць увагу на развіццё драматургічнай лініі, на эмацыянальную афарбоўку пятага радка, які з'яўляецца кульмінацыйным.

Беларусь - мая песня

Вакальна-харэаграфічная кампазіцыя

Сл. Ул. Карызны

Муз. М. Сіраты

Moderato $\text{♩} = 84$

Баян

The first system of the piano introduction is written for a grand piano (Баян) in a 3/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 84 beats per minute. The music begins with a piano (*p*) dynamic. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady accompaniment of quarter notes. The system concludes with a fermata over the final chord.

The second system of the piano introduction continues the melodic and harmonic development. It features similar rhythmic patterns and dynamics as the first system, with a fermata at the end.

1

1. Сонца яс - на-е, не-па-гас-на-е над Ра-дзі - маю за-свя-ці-ла-ся.

С.
Л.

Т.
Б.

2. Бе-ла-русь ма-я, ма-ці родна-я, і шчаслі - ва-я, і свабо-дні-я.

The piano accompaniment for the vocal parts is written in the same 3/4 time signature and key signature. It features a steady accompaniment of quarter notes in the left hand and a more active melodic line in the right hand. The system includes a fermata at the end.

Жыццё но - ва - е і пу-доў-на-е, жыццё свет - ла - е, шчасце поў - на - е

C.
A.

ўсё квітне - еш ты і бу-ду - еш-ся, ў вы-шы-ню да зор уз-ды-ма - еш-ся,

Detailed description: This system contains the first two lines of the musical score. The top staff is a vocal line in G major, 4/4 time, with lyrics in Belarusian. The bottom two staves are for piano accompaniment, featuring chords and a bass line. A large diagonal watermark 'РЕПОЗИТОРИЙ БГУЖИ' is overlaid on the page.

той ча - сі - на-ю на-ра-дзі-ла-ся. ²

C.
A.

шчы-рай пес - ня-ю ус-лаў-ля-еш-ся.

Detailed description: This system contains the next two lines of the musical score. The vocal line continues with the lyrics. The piano accompaniment includes a dynamic marking 'p' (piano) and various chordal textures. The watermark 'РЕПОЗИТОРИЙ БГУЖИ' is visible.

Detailed description: This system shows the piano accompaniment for the third system of the score. It features complex chordal structures and a melodic bass line. The watermark 'РЕПОЗИТОРИЙ БГУЖИ' is visible.

С. Л. Т. Б.

До - ля по-ва-я, даль вяс - по-ва-я сып - ле нам у жме-ні

М М Б 7 Б 7

С. Л. Т. Б.

зер - це і прамен-ні. Ой... шыр вяс - по-ва-я

зер - це і прамен-ні. До - ля по-ва-я, шыр вяс - по-ва-я

Б М 7 М М Б 7 Б

S.
A.
Т.
Б.

над зям - лё - ю зо - рыць, пес - ню до - рыць.

над зям - лё - ю зо - рыць, пес - ню до - рыць.

ff

3

4

S.
A.
Т.
Б.

До - ля яс - на - я, пес - ня шчас - на - я

До - ля яс - на - я, пес - ня шчас - на - я

f

S. A. над ма - ёй кра - і - най вы - шы - нёй ар - лі - най. Ой..
 Т. Б. До - ля

S. A. до - рыць шчасце лю - дзям!
 Т. Б. нова-я до - рыць шчасце лю - дзям!

5 **Vivace** ♩ = 178

f

6) 1. Саў-ка ды Грышжа ла-дзі-лі ду - ду. Саў-ка ды Грышжа ла-дзі-лі ду -

С. А. 2. Як ра-зы шлі-ся му-зы-кі: Гу га! Згі-ну-ла го-ра, згі-ну-ла ту-

Т. Б.

ду. Ду-ду - ду-ду, лу-лу - лу-лу, ла - лзі-лі ду - ду!

S. А. га! Ду-ду - ду-ду, лу-лу - лу-лу, згі - ну-ла ту - га!

Т. Б.

⑦

piu mosso

Piano accompaniment for the first system, featuring a treble and bass clef with various chords and melodic lines.

8

S. А. Гэй, кра - суй, рас - кві - тай, бе - ла -

T. Б.

Vocal line for the first system with lyrics in Ukrainian and piano accompaniment.

Piano accompaniment for the second system, including chord markings like 'Б' and 'М'.

S. А. рус - кі род - ны край. Слаў - ся

T. Б.

Vocal line for the second system with lyrics in Ukrainian and piano accompaniment.

Piano accompaniment for the third system, including chord markings like 'Б', 'М', and '7'.

С. А. Т. Б.

пес - - - ня - ю, пра - - - цай мір - - -

С. А. Т. Б.

на - ю. Гэй, кра - суй,

S. A. T. B.

рас - - - кві - гай. слау - - -

7 Б Б 7 Б 7 Б Б

S. A. T. B.

- - ны край, род - - ны край! Гэй!

7 Б 7 Б Б 7 Б

Добры вечар!

Сл. Ул. Карызны

Муз. М. Сіраты

Vivace ♩ = 160

Баян

С.
А.

1. Доб - ры ве - чар, шчод - ры ве - чар.
2. Доб - ры ве - чар, та - бе, гас - на - да - ру.

Т.
Б.

S.
A.

доб - рым лю - - дзям на зда роў - е.
ра - дзі жы - - та та - бе хле - ба да - ру,

T.
B.

Б Б Б Б

S.
A.

Ды ві - но ж ма - ё зя - лё - на - е.
а мы пес ні вам пры - нес - лі.

T.
B.

Б 7 Б 7 Б

1. 2.

С. А. Доб - ры ве - чар! -чар!
Доб - ры ве - чар!

Т. Б.

С. А. Доб - рым лю - дям!

Т. Б.

С. А. 3. Хай ва - шы ні - вы буй - на
 4. Хай жа вам бус - лы дзе - так

8ma
p

С. А. ка - ло - сяць! Лоб - ры ве -
 пры - но сяць!

8ma

S. A. чар! Доб - - - рым лю - лям!

T. B.

The first system of the musical score consists of four measures. The vocal staves (Soprano and Alto, Tenor and Bass) have lyrics: 'чар! Доб - - - рым лю - лям!'. The piano accompaniment features a treble clef with a melodic line of eighth notes and a bass clef with a simple harmonic accompaniment. The key signature has three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is common time (C).

al tempo

S. A. на зла - роу - е!

T. B.

The second system of the musical score consists of two measures. The vocal staves (Soprano and Alto, Tenor and Bass) have lyrics: 'на зла - роу - е!'. The piano accompaniment features a treble clef with a melodic line of eighth notes and a bass clef with a simple harmonic accompaniment. The key signature has three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is common time (C). The tempo marking 'al tempo' is present above the vocal staves.

S. A. Хай жа све - щь сон - ца яс - на

T. Б.

f Б Б М Б

S. A. каб жы - ло - ся мір - на, шчас - на.

T. Б.

Б Б Б 7 Б

S. A. Вам вя - сел - ля на ўвесь ве - чар.

T. Б.

S. A. *sp* Лоб - ры ве - чар лоб - рым

T. Б.

C. A. лю - - - - дзям на зда - роў -

T. Б.

М Б

C. A. e!

T. Б.

f Б

АПРАЦОЎКІ БЕЛАРУСКІХ НАРОДНЫХ ПЕСЕНЬ

Калядныя песні

Ой, рана куры запелі

Andante ♩ = 66

C.

1. Ой, ра - на, ра - на (ай) ку - ры за - пе - лі. Ка - ля - да!
 2. А я - шчэ ра - ней (эй) Га - нуть - ка ўста - ла. Ка - ля - да!

A.

2. Га - нуть - ка ўста - ла. Ка - ля - да!

 Ку - ры за - пе - лі.
 Га - нуть - ка ўста - ла.

unis.
 3. Га - нуть - ка ўста - ла.
 4. Пер'е збі - ра - ла.

 Га - нуть - ка ўста - ла.

 3. Га - нуть - ка ўста -
 4. Пер'е збі - ра -

 па - вы па - гна - ла.
 ў по - душ кі кла - ла.

 Ка - ля - да!
 Ка - ля - да!

 - ла, па - вы па - гна - ла.
 - ла, ў по - душ кі кла - ла.

 Ка - ля - да!
 Ка - ля - да!

 Па - вы па - гна - ла.
 ў по - душ кі кла - ла.

 Па - вы па - гна - ла.
 ў по - душ кі кла - ла.

Прала Ганулька

Sostenuto ♩ = 72

(♩ = ♩)

C.

1. Пра-ла Ган-нач - ка на лё-ду хуст - кі, на лё - ду.
2. Ой, я - на пра - ла ды й на - гу - бі - ла, на лё - ду.

A.

На лё-ду, лё - ду, на ле - даў - ні - цы ў кры - ні - цы.
На лё-ду, лё - ду, на ле - даў - ні - цы ў кры - ні - цы.

3. Пайшоў та - тач - ка хуст-кі шу - ка - ці, на лё - ду.
4. Пайшоў мі - лень - кі хуст-кі шу - ка - ці, на лё - ду.

Хус - так не знай - шоў на ле - даў - ні - цы ўкры - ні - цы.
Хус - тач - кі знай - шоў на ле - даў - ні - цы ўкры - ні - цы.

Бегла старожа

Allegretto ♩ = 104

1 Бег-ла ста-ро-жа

2 Ды і ўда-ры-ла

С. А.

Г. Б.

Доб-ры ве-чар, вам ла й доб-рым лю - дзям.

з чыс-та - га по - ля
кап' - ём ў ва - ро - ты

3. Мага-ды Ся - ро - жа,
4. Ці ты спіш - ля - жыш,

Добры ве - чар. Ой,

ці ты спіш - ля - жыш?
ду - му ду - ма - еш?

О - - - ой,

спіш - ля жыш. - Добры ве - чар. 5. А я і ня сплю,

толь-кі так ляжыш. - Доб-ры ве-чар!

О - ой, кап' - ё ма-лю-еш.

толь-кі так ля - жу. 6. Стружач-кі стружу, кап' - ё ма-лю-ю.

Доб-ры ве - чар!

piu mosso
7. Па - кінь ма - ля - ваць,

Доб-ры ве - чар! Ве-чар!

8. Тва - ю дзе - вач - ку

да едзь ва - я - ваць. - Смут - ны ве - чар!

та - та - ры ўзя - лі. - Смут - ны ве - чар!

Смут - ны ве - чар!

Смут - ны ве - чар!

Смут - ны ве - чар!

Темпо I

Доб-ры ве - чар!

9. А я тых та-тар мя-чом па-ся-ку.

10. Ту-ю дзе-вач-ку

да ся-бе вазь-му. Доб-ры вечар!

Доб-ры ве-чар, вам ды йдоб-рым лю-дзям. - Доб-ры ве-чар!

да ся-бе вазь-му. - Доб-ры вечар!

Добры ве-чар, вам ды йдоб-рым лю-дзям. - Доб - ры ве - чар!

МАСЛЕНІЦА

А ў нас сённяя Маслінка

Moderato (♩ = 80)

C. 1. А ў нас сён - ня мас - лін - ка, мас - лін - ка. 2. Прыля - це - ла

A. лас - таў - ка, лас - таў - ка. 3. Се - ла я - на на ка - лу, на ка - лу.
Се - ла я - на на ка - лу.

4. Кі - да - ла мас - ла па - ка - му, па ка - му. 5. А хто зло - віць.
А хто зловіць,

то й та - му, то й та - му. 6. Мала - да - я Та - ня ла - ві - ла, ла - ві - ла.
то й та - му На - ша Та - ня ла - ві - ла

7. Свай - го Іван - ку кар - мі - ла, кар - мі - ла.

На вулицы дзеўкі

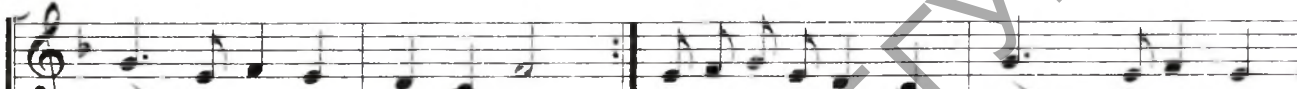
Allegro (♩=132)

C.

1. На ву-лі-цы дзеў-кі гу - ля-лі, гу-ля-лі.
2. М'яне ма-ла-ду-ю клі - ка-лі, клі-ка-лі.

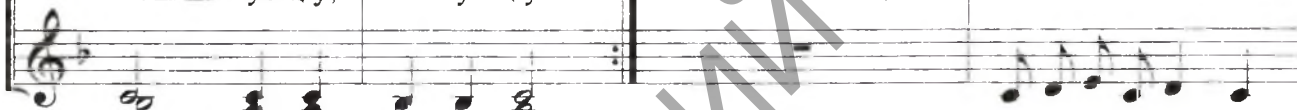
3. А ўмя-не ма-ло-дой
4. М'я-не на ву-лі-цу

A.

муж — жур-ліў, муж жур-ліў.
не — пус-ціў, не пус-ціў.

5. А я у-ця-ка-ла з дзеў - ка - мі,

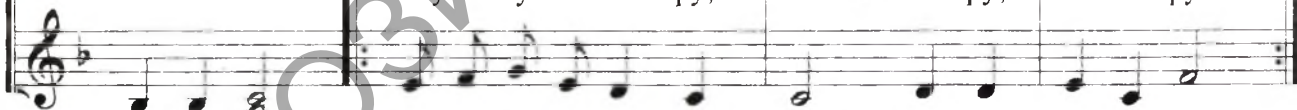

А я у-ця-ка-ла з

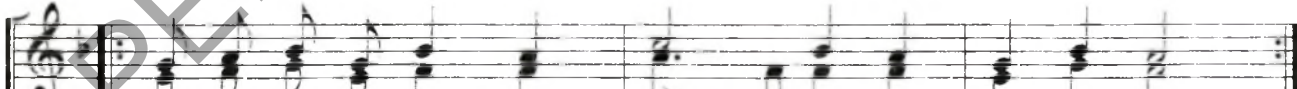

дзеў-ка - мі.

6. Да-до-му пра-во - дзіў дзе - вер-ка, дзе-вер-ка.
7. А ўно-ву ка-мо - ру, ка - мо - ру, ка - мо - ру.

дзеў-ка - мі

8. Да бе - лай кра - ва - ці, кра - ва - ці, кра - ва - ці.
9. Да май - го дзі - ця - ці, дзі - ця - ці, дзі - ця - ці.

А казали: Маслінкі...

Vivo (♩ = 152)

С. 1. А ка-за-лі: Мас-лін-кі – сем нядзель, сем нядзель, сем нядзель.

А.

С. 2. Аж-но на-шай Мас-лін-кі – а - дзін дзень, а - дзін дзень, а - дзін дзень.

А.

С. 3. Ой, ад-на ня-дзе - леч-ка ка - рот-ка, ка - рот-ка, ка-рот-ка.
4. Дру-га-я ня-дзе - леч-ка Мас-лін-ка, Мас - лін-ка, мас-лін-ка.

А. Ой..

Т. 4. Дру-га-я ня-дзе - леч-ка Мас-лін-ка, Мас - лін-ка, мас-лін-ка.

С. 5. А ка-за-лі: Маолінкі – сем ня - дзель, сем нядзель, сем ня-дзель.
6. Аж-но на-шай Мас-лін-кі а - дзін дзень, а - дзін дзень, а - дзін дзень.

А.

Т. 5. А ка-за-лі: Маолінкі – сем ня-дзель, сем ня-дзель,
6. Аж-но на-шай Мас-лін-кі а - дзін дзень, а - дзін дзень.

Беларускія вяснянкі

Вясна, вясёначка

Allegro moderato ♩ = 100

1. Вяс-на, вяс-на, дый вя - сё - начка, дзе дач-ка тва-я А - лё...
2. А - лё-нач-ка ды ў ка - мо - рачцы я - на спа-ла, ра-на!

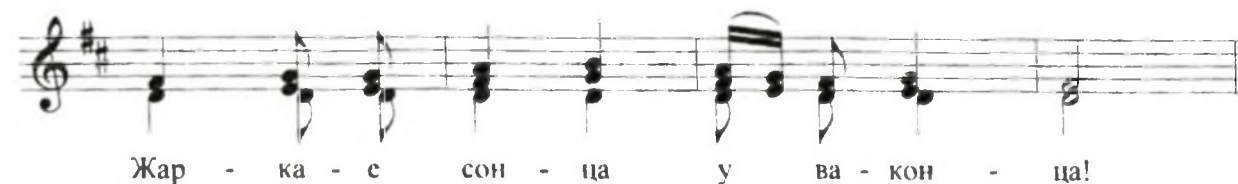

А ўжо недалечка

Темпо I

1. А ўжо не-да-лечка, красна-е я - еч-ка. Ой, гэі, вясна, гэі, — крас-на!
2. Пус-ці, пус-ці, ма-ці, вяс-ну за-клі - ка-ці. Ой, гэі, вясна, гэі, — крас-на!
3. Вяс-ну за-клі - ка-ці, зі-му ад-праў-ля-ці. Ой, гэі, вясна, гэі, — крас-на!

Ой, ты, вясна

Allegro ♩ = 120

Адна

Ой, ты, вясна — красна, што ты, вясна, пры-няс-ла?

Усе

1. Пры-няс-ла тра-ву — ра-сі-цу, а на дзе-ва-чак — кра-са-ту.
 2. А на дзе-ва-чак — кра-са-ту, на ма-лой-чы-каў — су-ха-ту.
 3. А ма-лой-чы-кам пасын-ку, а ста-рым лю-дзям па кій-ку.
 4. Ма-лым дзе-тач-кам па яй-ку, крас-ным дзе-вач-кам па вян-ку.

А па возеры

Sostenuto ♩ = 76

1. А па во-зе-ру, а па сі-ня-му шэ-ры ву-ці
 2. А па пе-ра-ду бе-ла ле-бед-ка, ад-куль ўзяў-ся

пла-ва-лі, пла-ва-лі, шэ-ры ву-ці пла-ва-лі, пла-ва-лі.
 се-ля-зень, се-ля-зень, ад-куль ўзяў-ся се-ля-зень. се-ля-зень.

3. А па ву - лі - цы, а па шы - ро - кай крас-ныдзеў-кі гу-ля-лі.

гу-ля-лі, ка - ра - го - ды ва-дзі-лі, ва-дзі-лі. 4. А па -

пе - ра - ду, і - дзе А - лён - ка. Ад-куль ўзяў - ся

Ва-сі-лёк, Ва-сі-лёк, Ва-сі-лё-чак ма-ла-дзю - сень - кі.

5. У-сім дзе - вач - кам ніз - ка кла - няў - ся, у - сім дзеў-кам

ніз-ка кла - няў - ся, А - лё-нач ку са - бе ўзяў, са-бе ўзяў.

Вясна-красна наставала

Allegro ♩ = 132

1. Вяс-на – крас - на на - ста - ва - ла, сця - гі з по - ля са - га -
2. Вяс-на – крас - на вя - сё - ла - я, кру - гом тра - ва зя - лё -

ня - ла. Ой, на - ста - ва - ла, ой, са - га - ня - ла.
на - я. Ой, вя - сё - ла - я, ой, зя - лё - на - я.

3. Зве-ся - лі - ла зем-лю, во - ду і мя - не, мя - не ма - ло - ду.
4. А дзе го - ры, да - лі - ноч - кі, там дзе-вач - кі, на - ра - боч - кі.

Ой, зем - лю, во - ду і мя - не ма - ло - ду.
Ой, гу - ля - ю - чы, ой, сця - ва - ю - чы.

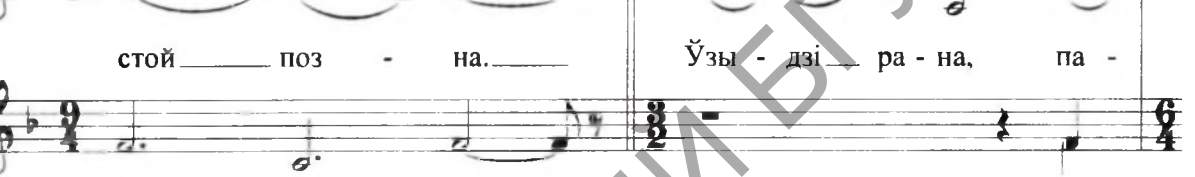
Ой, вяс-ну - красну пра - слаў-ля - ю - чы. Ой!

Купальскія спевы

Зара мая

Andante ♩ = 66

C.
За - ра ма - я, вя - чэр - ня - я, ўзыдзі ра - на, па -
A.

C.
стой поз - на. ^{I, II} Ўзы - дзі ра - на, па -
A.

C.
стой поз - на, ня - хай жа я двор пры - бя - ру.
A.

C.
Двор вы - мя - ту чыс - цю - сень - ка, стол за - ся - лю бя -
A.

Unis.
C.
лю - сень - ка. Бу - дуць заў - тра гос -
A.

Бу - дуць заў - тра

S. ці раненька, ўсёбраці - кі, ды сяе - тры - цы.

A. гос - ці раненька, ўсёбраці - кі, ды сяе - тры - цы.

А пойдзем, сястрыцы

Andantino ♩ = 72

S. 1. А пойдзем, сяст - ры - цы, над яе - ну за - ры - цу.
2. Па - се - ем, сяст - ры - цы, я - ра - ву іша - ні - цу.

A. - - - - -

S. Ноч - ка ма - ла, ку - пальска - я. 3. Пішані - чань - ка

A. - - - - -

S. ўзы - дзец, мне ў бацькі не жы - ці. Ноч - ка ма - ла, Unis.

A. - - - - -

S. ку - пальска я. 4. Мне у свёк - ра жы - ці, дво - рач - кі кра -

A. - - - - -

C. сі - ці. Ноч - ка ма - ла, ку - пальска - я.

A.

Пасею я лён

Allegro ♩ = 120

C. 1. Па-се-ю я лён, лён, лён, ка-на-пель-кі. Па-се-ю я лён, лён,
2/ой, ве-ра-бей - кі, па-кля-ва - лі лён, лён,

A.

3/ой, па-гу-ля - ці, птушак-ве-ра-бе - ек

C. 1, 2. ка-на-пель-кі. 2. Па-во-дзі-лець птуш-кі// 4. Не ждзі мя-не, тат - ка,
ка-на-пель-кі. 3. Пусці, пус-ці, тат-ка // 5. Не ждзі мя-не, тат - ка,

A. па-га-ня - ці (i). 4. Не ждзі мя-не,
А... 5. Не ждзі мя-не,

C. ой, у ня-дзель - ку, а пас-ля гу-лян - ня к па-ня-дзел - ку.
ой, з бе-лым сы - рам, а ждзі мя-не, тат - ка

A. ой, у ня-дзель - ку, а ждзі ждзі к па-ня-дзел - ку.
ой, з бе-лым сы - рам, а ждзі ждзі

C. 2. з ма - лым сы - - - нам!

A. з ма - лым сы - - - нам!

Вяночак жніўных песень №1

Добры дзень жыту

Moderato (♩ = 96)

rit.

C.
1. Доб-ры дзень жы-ту я - ра-во-му, ха-зя - і - ну па-ля-во-му!

A.

rit.

C.
Добры дзень, ... жнейкі ма-ла-ды-я, сяр-по - ч(ы)-кі за-ла-ты - я!

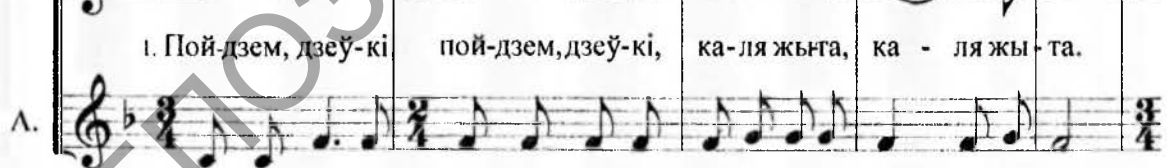
A.

Пойдзем, дзеўкі

Allegro (♩ = 118)

con moto

C.
1. Пой-дзем, дзеў-кі пой-дзем, дзеў-кі, ка-ля жыга, ка - ля жы - та.

A.

C.
2. Ці не знойдзем, ці не зной-дзем ка-го ў жы-це, ка - го ў жы - це?

A.
3. Ці ко - ні - ка ва - ра - но - га, ці ма-лойчы - ка ма - ло - га?

Ты не захадзі

Andante (♩ = 66)

The musical score is written for voice and piano. It consists of four systems of staves. The first system has a vocal line (Soprano, S.) and a piano accompaniment line (Alto, A.). The tempo is Andante with a quarter note equal to 66 beats per minute. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The time signature is 3/4. The score includes dynamic markings such as *p* (piano) and *f* (forte). The lyrics are in Belarusian and describe a scene with a fire, a white hare, and a fox. The score ends with the instruction *attacca*.

S. Ты не за-ха - дзі, ой, жар-ка-е сон - ца, а па-пе -
ра - дзе мя - не. 2. Ты не за-ця - кай, ой, ма-ё бе-ла
це - ла і ру-мя - на - е ліч - ка. 3. Ты па-вей, па - вей,
ой, ве - ця - роч - ку, дый да-дай ха - ла - доч - ку!

attacca

А ў нас сёння дажыначкі

Allegro (♩ = 120)

C. *f* 1. А ў нас сён-ня да - жы - (ы) - нач-кі, а ў нас сён-ня

A. *mf* А ў нас, а ў нас сён-ня

да-жы - нач - кі. 2. Гас-па - да - ру па - жы - (ы) - точ - кі,

да-жы - нач - - - - кі. Гас - - - па...

гас-па - да - ру па - жы точ - кі. 3. А нам, жней - кам,
4. Зві - лі жней - кі

гас-па - да - ру па - жы - точ - - - - кі.

хмель - мя (а) - доч - ку, а нам, жней-кам, хмель- мя -
па - - - - - - - - - - - - (а) - ноч - ку, зві - лі жней - кі па - - - - - - - - - - - -

Мя - - - - - - - - - - - - доч - ку, а нам, жней-кам, хмель- мя -

доч-ку.
доч-ку.

5. Зві-лі_вян - кі _____ не ___ з ру - ты- мя - ты,

доч - - - - ку. Не з ру - ты - мя - ты,

а з буй - на - га жы - та - зло - та!

а з буй - но - га жы - та - зло - та!

1. А ў нас сёння дажыначкі,
А ў нас сёння дажыначкі.
2. Гаспадару пажыточкі,
Гаспадару пажыточкі.
3. А нам, жнейкам, хмель-мядочку,
А нам, жнейкам, хмель-мядочку.
4. Звілі жнейкі па вяночку,
Звілі жнейкі па вяночку.
5. Звілі вянкi не з руты-мяты,
А з буйнага жыта-злата!

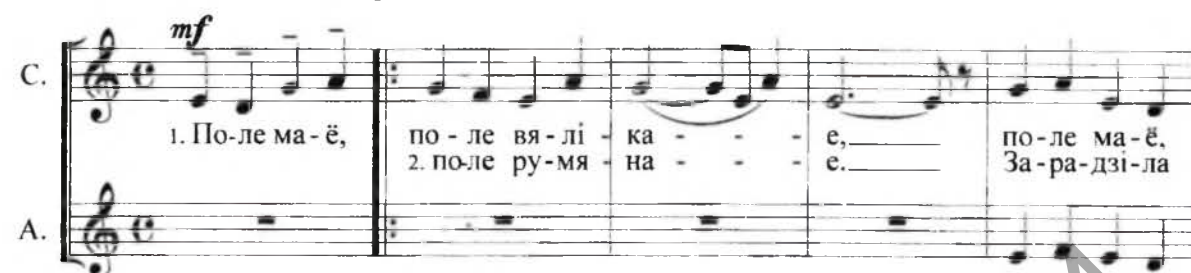
Вяночак жніўных песень №2

Поле маё, поле

Andante maestoso $\text{♩} = 64$

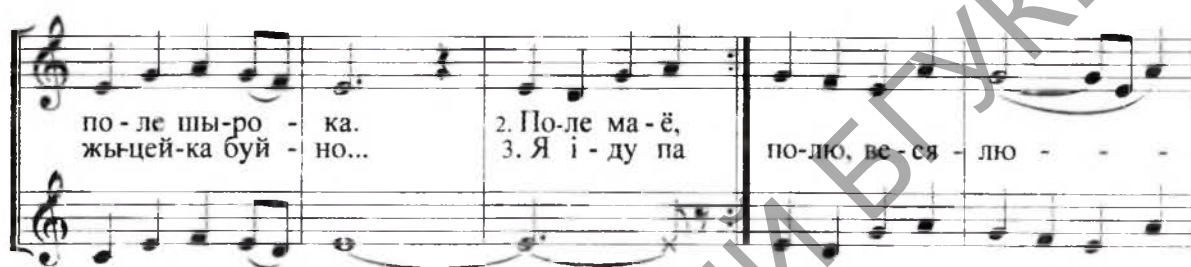
C. *mf*
1. По-ле ма-ё, по-ле вя-лі-ка-е, по-ле ма-ё.
2. по-ле ру-мя-на-е. За-ра-дзі-ла

A.

по-ле шы-ро-ка.
жыццёй-ка буй-но...

2. По-ле ма-ё,
3. Я і-ду па по-лю, ве-ся-лю

ся. Я і-ду па по-лю, кра-су-ю-ся. 4. Я і-ду па

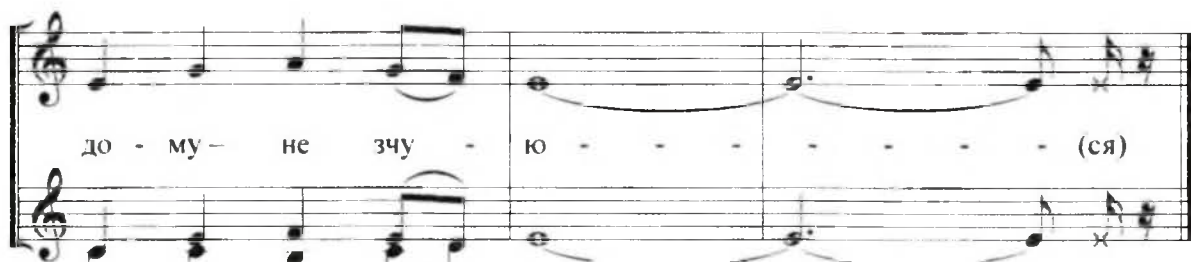
лю-ся. Я і-ду па по-лю, кра-су-ю-ся.

по-лю, кра-су-ю-ся, а прый-ду да-

4. Я і-ду па по-лю, кра-су-ю-ся, прый-ду да-

до-му-не зчу-ю (ся)

до-му-не зчу-ю (ся)

Надвор'ечка змяркаецца

Sostenuto ♩ = 76

1. Над - вор' - еч - ка змяр - ка - ец - ца, жней - кі —
 да - моў — збі - ра - юц - ца. //ю - чы.

Для паўтарэння Для заканчэння

2. Заплакала малодачка: *
 "А мне дамоў не хочацца,

3. Ё мяне дома чужыначка –
 Чужа маці, чужы бацька.

4. Пашлюць па вадзіцу
 У студзёную крыніцу.

5. Не вадзіцы жадаючы –
 Мяне з дому збываючы".

Дзень вялік

Animato ♩ = 120

Адна

Ой, дзень вя - лік, лус - та ма - ла, ой/

Ой, дзень вялік – луста мала.
 Ой, не свая маці клала.
 Каб свая – больш бы дала.

Больш бы дала, прыказала:
 "А не з'ясі – людзям аддасі".

А чужая прыказала:
 "Не з'ясі – дамоў прынясі".

* Пачынаючы з другога куплета на фоне карагода спявае салістка (Дзень вялік).

Дажыначкі рана

Vivace ♩ = 184

C.
 1. А ў на - ша - га па - на за - ла - та - я бра...
 2. А ў на - ша - га па - на да - жы - нач - кі ра...

A.

 Лю - шань-кі, лю - лі, за - ла - та - я бра - ма!
 Лю - шань-кі, лю - лі, да - жы - нач - кі ра - на!

3. А жне - сч - кі з по - ля, як ву - тач - кі з мо...
 4. Ад - чы - няй нам бра - му, ня - сём вя - нок ўбра...

 Лю - шань-кі, лю - лі, як ву - тач - кі з мо - ра.
 Лю - шань-кі, лю - лі, ня - сём вя - нок ўбра - ны!

Ой, _____ ва - ро - ты,
 5. Ад - чы - няй ва - ро - ты, ня - сём вя-нок із зло...

Лю - шань - кі, лю - лі, ня - сём вя-нок із зло - та.

6. Яд - ра - но - с жы - та у вян - кі па - ві...

Лю - шань - кі, лю - лі, у вян - кі па - ві - та.

ЗАМОВЫ

Сюїта для народнага хору

Для жывёлы

Agitato ♩ = 100

С.
А.
Т.
Б.

А на мо - ры, на ма - ла - ка - мо - ры

Detailed description: This system shows the vocal parts for Soprano (С.) and Alto (А.). The music is in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are "А на мо - ры, на ма - ла - ка - мо - ры". The Soprano part has a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the Alto part has a more rhythmic accompaniment.

ста-іць ку - па - рэз - дрэ - ва, на ім ся-дзіць жар - птуш - ка

Detailed description: This system continues the vocal parts. The lyrics are "ста-іць ку - па - рэз - дрэ - ва, на ім ся-дзіць жар - птуш - ка". The Soprano part features a series of eighth notes with accents, and the Alto part provides a steady accompaniment.

p *accel.*

з жа - лез - най дзюб - кай ды з жа - лез - ным крыл - лем,

Detailed description: This system includes dynamic markings *p* (piano) and *accel.* (accelerando). The lyrics are "з жа - лез - най дзюб - кай ды з жа - лез - ным крыл - лем,". The Soprano part has a melodic line with a crescendo leading into the acceleration.

a tempo

з жа - лез - ны - мі каг-ця-мі.

У... А... А...

Detailed description: This system includes the marking *a tempo* (ad libitum). The lyrics are "з жа - лез - ны - мі каг-ця-мі." followed by "У... А... А...". The Soprano part has a melodic line with a crescendo leading into the *a tempo* section. The Alto part has a steady accompaniment.

p

Каг - ця - мі ви - бі - ра - е, крыл - ля - мі ви - гра - ба - е

па - га - ну - ю хва - ро - бу ад у - ся - кай жы - вё - лы.

accel.

І зна - шай ка - ро - вы жа - лез - най дзюб - кай

a tempo

у - ся - ку - ю бо - лесь я - на ... ви - бі - ра - е.

Хук! Хук! Хук!
Скачы на гару
шажком,
Пад гару --
пяшком.

Ух! Ух! Ух! Лёг-кі дух! Ля - ці!

Ад уроку карове

Risoluto ♩ = 120

адна *усе*

P 1. І-дзі, ма - я кароў-ка, і - дзі, ма - я ра-ба - я, у чыста-е по - ле,
на сі-ня-е мо - ра. 2. Пры-ня - сі ма-ла-ка поў-ны - я ба - ка
з но-жак, ро-жак, га - ла - вы, із ва - ды, ра - сы, тра - вы.
3. Сон-цам ас - вя - ці - ся, ме - ся-цам аб - га-ра-дзі - ся,
А - - - - - свя - ці - - - - - ся,
і у - ро-каў не пу-жай-ся, ведзь - ме злой не пад-да - вай-ся.
і у - ро-каў не пу-жай-ся, ведзь - ме злой не пад-да - вай-ся.

Для збіцця масла

Allegro ♩ = 120

mf

C. A. T. B.

(у далоні) *sempre*

Бі - ся, бі - ся, ма - ё мас - ла.

1. І-шоў дзя-док старэнь-кі, нёс ка-меньчык ма-лень-кі. Ка-меньчык ка-ці - ся,...

Бі - - - ся, бі - - - ся, Ка-меньчык ка-ці - ся,...

ма-ё масла, бі - ся. 2. Ка-меньчык ка-ці - ся, ма-ё масла, бі - ся,

ма-ё масла, бі - ся. Бі - - - ся, бі - - - ся,

у ка - мо - чак са - бі - рай - ся, ад мас - лён - кі ад - лу - чай - ся.

у ка - мо - чак са - бі - рай - ся, ад мас - лён - кі ад - лу - чай - ся.

f

Бі - ся, мас - ла, бі - ся!

Ад нячыстай сілы

Allegro moderato ♩ = 116

С.
А.
Т.
Б.

adzin *усе* *tr*

Вадзя - ні - ца, па - ры - ца, крас - на - я дзя - ві - ца,
 а бо - жа - я стош - ні - ца, і мар - ска - я па - жар - ці - ца.
 Пась - ла - ец - ца, па - ма - га - ец - ца, ра - бу бо - жа - му, *piu mosso* І порч - вы - га - ня - ец - ца
 ня - ец - ца із ру - са - га во - ла - са, бу ма ж - на - га це ла, рэ - ці - ва - га сэр - ца.
 із сэр - ца з усіх жыл, ўсіх па - жыл.
 са ўсіх сіл. У - сім свя - тым - А - мінь!

Ч
ы
т
а
л
ь
н
і
к
і

Першы:
Станьце ўсе
святых на
пасобу, на
радасць.

Другі:
Рабу божаму
дазволь на
белым свеце
жыці.

Трэці:
І ў карысці,
і ў радасці,
і ў добрым
здароўі.

Ад русалкі

Moderato ♩ = 96

С. А.

Т. Б.

Ва-дзя - ні-ца, ле-са - ві-ца, шаль-на - я дзя - ві (ца),

Т. Б.

ад-вя - жыць, ад-ка - цісь, ў ма - ім два - ры не ла - жыць.

С. А.

Т. Б.

Тут та - бе не век жыць, і ня - дзелкі не быць.

Тут та - бе не век жыць, і ня - дзель-кі

Стучай ў рэжу глы - бо - ку - ю, на а - сі-ну вы - со - ку - ю.

не - быць, сту - най ў рэ - ку глы-бо - ку-ю, на а - сі - ну.

А - сі - на, тра-сісь, Ух! Ва - дзя - ні - ца, уй-місь, Ух!

Т. Б. Я за - коп пры - ні - маў, свя - ты хрэст ца - ла -

С. А. мне з та - бо - ю не ку - міц - ца, не ва - дзіц - ца.
 Т. Б. ваў, мне з та - бо - ю не ку - міц - ца, не ва - дзіц - ца.

Ад змяі

Мм.....

Чытальнікі 1 – А на рэчышчы, жнівіншчы ляжыць камянішча, на тым камянішчы чорна руна.
 2 – Там сядзіць змяя Шкарлуея і сястра яе Партуея, цётка яе Сцепапіда.

С. А. Са - бі - рай - це, уз - ні - май - це ўсіх сва - іх змя - і - ных дзе - так,

ба - лот - ных, ка - лод - ных, ма - ха - вых, лу - га - вых,

па - ля - вых, пад - меж - ных, паў - зу - чых, шы - пу - чых.

усе
 Гром на вас і ма-лан-ка! І па-ліць, і сма-ліць, ва-ша се-мя вы-ва-дзіць!

Ад вужакі

- А вось вуж грозны,
але ж не кусае,
і яго мы не баімся!

Sostenuto, maestoso ♩ = 69

S. A. *f* доб - ры муж га - ла - ва

G. B. *f*

Дзень доб-ры, вуж, (доб - ры муж!) Чырво-на - я (га - ла-ва),

tr ба - ра - да *tr* тут та - бе не быць. ду - шы не та - міць.

за-ла-та-я ба - ра - да. та - - - - - бе

кас - цей не ла - міць, сэр - ца не спа - ліць.

не быць. Дзень доб-ры, вуж.

до - бры муж ца - рэў - на.

(доб - ры муж!) Жа - на тва - я - ца - рэў - на.

Прысушка

Moderato ♩ = 96

S. *pp* Ус - та - ну я ра - нень - ка. у - мы - нось я бя -

A. *pp*

лень - ка. * На мо-рыста - іць дуб, пад ду-бам ка - лыс - ка,

там ўся ма - я пя - чаль і тас - ка.

* Пры паўторы хор спявае з закрытымі вуснамі "Мм..."

Салістка просіць: Святыя ангелы, прыляціце,
Маю пячаль-таску забярыце.

Нясіце ў румянае лічка,
І ў русыя косы.
І ў чорныя бровы.

Ад лякаў

- А цяпер мы гэтых страхаў-лякаў
не баімся і весела пяём старыя замовы!

Allegro assai ♩ = 144

Ля - кі, ля - кі, ідзіце на са-ба - кі, на ва - ро-ны, на са - ро - кі, на ве - - -

на жу-раў-ё, на ве-ра-б'і, на ўсё пта-ства, дзе бо-жы дар не ро - дзіць раб' - і, на ўсё пта-ства, дзе бо-жы дар не ро - дзіць.

Вы-га-вар - ва-ец-ца з ра-ба бо - жа - га і ўрок, і ўлёк.

Першым ра-зам, бо-жым часам, і ўдар-ны, і па-дзіўны, ад лю-дзей, ад дзяней,

ад злых ва - чэй. Пя - чэ, ля - чэ, пе - ра - па - ля - чэ!

Ло-шэ, ло-шэ, пе - ра-па-ло - шэ! Цьфу! Згінь! Пра-па-дзі!

ДЛЯ ЖАНОЧАГА ХОРУ

ДЗВЕ ПЕСНІ

Каліна-маліна

Sostenuto $\text{♩} = 76$

C.
1. Ка - лі - на, ма - лі - на гал - лё па - ла - ма - ла. У - се лю - дзі кажуць,
A.

што я ма - ля - ва - на. 2. Я ж не ма - ля - ва - на,

та - ка ма - я ўро - да, бо ўмай - го ба - цень - кі доб - ра - я вы - го -

да. 3. Ка - ло - дзеж на два - ры, вя - дзер - ца на ключы.

Доб - ра ма - ла - дзень - кай па ва - ду йду - чы.

4. Па ва - дзі - цу йду - чы, ды спя - ва - ю - чы,

бе-лень - кай хус-цін-кай ды ма - ха - ю чы.

Пайшла Марта

Allegro ♩ = 138

1. Пайшла Мар-та жы - та жа - ці, дый за - бу - ла сяр-па ўзя - ці.
2. Пайшла Мар-та ва - ду бра - ці, дый за - бу - ла вёд-ры ўзя - ці.

Сярпа ўзяла – хлеб за-бу-ла, бо та-ка-я Марта бу-ла. Жаль жа мне не ка-за-ка,
Вёдры ўзяла – коўш за-бу-ла, бо та ка-я Марта бу-ла. Жаль жа мне не ка-за-ка,

жаль жа мне не я-го. Пра-тап-та-ла, гоп, ча-ра-віч-кі, хо - дзячы да я-го!
жаль жа мне не я-го. Пра-тап-та-ла, гоп, ча-ра-віч-кі, хо - дзячы да я-го!

3. Пай-шла Мар - та ў лес па дро - вы - за - блу - дзі - ла, чар - на - бро - ва.
Пай - шла па дро - вы, ой, чар - на - бро - ва.

За - ча - пі - ла - ся за пень, пра - ста - я - ла цэ - лы дзень.

Жаль жа мне не ка - за - ка, жаль жа мне не я - го.
Жаль, жаль ка - за - ка, жаль мне не я - го.

Пра - тап - та - ла, гоп, ча - ра - віч - кі, хо - дзя - чы да я - го!
Пра - тап - та - ла хо - дзя - чы да - я - го.

4. Ка - заў баць - ка: "Ка - зу дам, і з ма - лень - кім каз - ля - нём".

Жаль жа мне не ка-за-ка,
 Ка-заў бацька: "Дам ка-рову! Сва-гай Марту чар-на-бро-ву!" Жаль, жаль ка-за-ка,

жаль жа мне не я-го. Пра-тап-та-ла, гоп, ча-ра-віч-кі, хо-дзячы да я-го!
 жаль мне не я-го. Пра - тап - та - ла хо - дзячы да-я-го.

Жаль мне ка-за-ка, жаль мне я-го. Гоп! Гоп, ча-ра-віч-кі!
 Жаль жа мне не ка-за-ка, жаль жа мне не я-го. Пра - тап - та - ла

Гоп, гоп, я-го! Жаль жа мне не ка-за-ка, жаль жа мне не я-го.
 хо - дзячы да я-го! Жаль жа мне не ка-за-ка, жаль жа мне не я-го.

Пра - тап - та - ла, гоп, ча-ра-віч - кі, Хо - дзя - чы да я - го!
 Пра - тап - та - ла, гоп, ча-ра-віч - кі, хо - дзя - чы да я - го!

Пакаціўся туман

Беларуская народная песня

Animato ♩ = 116

The musical score is written for voice and piano. It features two systems of staves (C and A) for each system. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 2/4. The tempo is marked 'Animato' with a quarter note equal to 116 beats per minute. The score is divided into several systems of music with corresponding lyrics in Belarusian. The lyrics are: 1. Па-ка-ціў-ся ту-ман, ту-ман, ту-ман па да-лі-не, 2. Ён ля-та-е, ён бур-ку-е, га-луб-кі пы-та-е, ту-ман па да-лі-не. А ў ту-ма-не тым глы-бо-кім га-луб-кі пы-та-е: "Ці ві-да-лі, ці слы-ха-лі сі-вы го-луб ля-таў, сі-вы го-луб ля-таў. вы ма-ю га-луб-ку? Вы га-луб-ку ма-ю". 3. А га-луб-ка пры-ля-це-ла, кры-лы рас-пус-ці-ла, се-ла над ва-дой, у-мы-ва-ла бе-ла ліч-ка чыс-та-ю ва-

C.

1. Па-ка-ціў-ся ту-ман, ту-ман, ту-ман па да-лі-не,
2. Ён ля-та-е, ён бур-ку-е, га-луб-кі пы-та-е,

A.

p

p

ту-ман па да-лі-не. А ў ту-ма-не тым глы-бо-кім
га-луб-кі пы-та-е: "Ці ві-да-лі, ці слы-ха-лі

сі-вы го-луб ля-таў, сі-вы го-луб ля-таў.
вы ма-ю га-луб-ку? Вы га-луб-ку ма-ю".

mf

3. А га-луб-ка пры-ля-це-ла, кры-лы рас-пус-ці-ла, се-ла

над ва-дой, у-мы-ва-ла бе-ла ліч-ка чыс-та-ю ва-

до - ю, ва - дой кры - ніч - на - ю.

4. Вы-ці - ра - ла бе - ла ліч - ка шоў - ка - вим пла - гоч - кам, шоў - ка -

вим плат - ком. Рас - ча - са - ла ру - су ко - су час - тым гра - бя -

шоч - кам, час - тым гра - бяш - ком. 5. Рас - ці, рас - ці

ма - я ка - як у са - дзе віш - ня, аж да по - я - са.

А... А...

каб я ма-ла - да, мла-дзень - ка ско-ра за-муж вый-шла, ско - ра

за - муж пай - шла. Па-ка-ціў-ся

pp

6. Па-ка-ціў-ся ту-ман, ту-ман, ту-ман па да -

ту-ман, ту-ман, ту - ман па да - лі - не. Па-ка-ціў-ся ту-ман, ту-ман,

лі - не. Па-ка-ціў-ся ту-ман, ту-ман, ту-ман па да - лі - не.

ту - ман па да - лі - не.

Ту - ман па - да - лі - не.

А мой мілы рабацёшанька

Allegro vivace ♩ = 152

C.
1. А мой мі - лы ра-ба-цё-шань-ка, а мой мі - лы ра-ба-цё-шань - ка.

A.

Ра-ба-цё, ра-ба-цё, ра-ба-цё - шанька. Ра-ба-цё, ба-цё, ба-цё, ра-ба-цё - шанька.

2. Па - е - хаў ў луг се - на ка - сі - ці. Па - е - хаў ў луг се - на ка - сі - ці.
4. Па - е - хаў муж ды й на мель - ні - цу. Па - е - хаў муж ды й на мель - ні - цу.

За-быў, па-за-быў ка - су ўзя - ці. Па-за-быў, за-быў, за-быў ка - су ўзя - ці.
За-быў, па-за-быў мяш-кі ўзя - ці. Па-за-быў, за-быў, за-быў, мяш-кі ўзя - ці.

Прывеў

3. А я, ма-ла-да, не ля-ні-ва бы-ла. Не ля-ні-ва, та-ра-плі-ва, ўсё да-гад-лі-ва-я –
 5. А я, ма-ла-да, не ля-ні-ва бы-ла. Не ля-ні-ва, та-ра-плі-ва, ўсё да-гад-лі-ва-я –

3. А я бы - ла не ля - ні - ва, ўсё да-гад-лі-ва-я.
 5. А я бы - ла не ля - ні - ва, ўсё да-гад-лі-ва-я.

схап-лю ка - су ды за ім ня - су. Ды за ім, ды за ім, ды за ім ня - су!
 схап-лю мяш-кі ды за ім ў бяж - кі. Ды за ім, ды за ім, ды за ім ў бяж-кі!

6. Па - е - хаў муж дро - вы ру-бі - ці.
 8. Па - е - хаў муж по - ле а - ра - ці.

6. Па - е - хаў муж
 8. Па - е - хаў муж

дро - вы ру - бі - ці.
 по - ле а - ра - ці.

За - быў, па-за - быў та - пор ўзя - ці. Ой, за-быў, па - за - быў
 За - быў, па-за - быў ба-ра-ну ўзя - ці. Ой, за-быў, па - за - быў

За - быў, па-за - быў та - пор ўзя - ці. Ой, за-быў, па - за - быў
 За - быў, па-за - быў ба-ра-ну ўзя - ці. Ой, за-быў, па - за - быў

Прывеў

та - пор ўзя - ці. 7. А я, ма - ла - да, не ля - ні - ва бы - ла,
 ба - ра - ну ўзя - ці. 9. А я. ма - ла - да, не ля - ні - ва бы - ла,
 та - пор ўзя - ці. 7. А я бы - ла
 ба - ра - ну ўзя - ці. 9. А я бы - ла

не ля - ні - ва, та - ра - плі - ва. ўсё да - гад - лі - ва - я - схап - лю та - пор
 не ля - ні - ва, та - ра - плі - ва, ўсё да - гад - лі - ва - я - схап - лю ба - ра - ну.
 не ля - ні - ва, ўсё да - гад - лі - ва - я - схап - лю та - пор
 не ля - ні - ва, ўсё да - гад - лі - ва - я - схап - лю ба - ра - ну.

ды за - ім ўзда - гон. Ды за ім, ды за ім, ды за ім ўзда - гон!
 ды за ім дзёр - ну. Ды за ім, ды за ім, ды за ім дзёр - ну!
 ды за - ім ўзда - гон. Ды за - ім. ды за ім. ды за ім ўзда - гон!
 ды за ім дзёр - ну. Ды за ім. ды за ім, ды за ім дзёр - ну!

А мой мі - лы, а мой мі - лы ра - ба - цё - шань - ка.
 А мой мі - лы, а мой мі - лы ра - ба - цё - шань - ка.
 А мой мі - лы, а мой мі - лы ра - ба - цё - шань - ка.

Мой мі - лы ра - ба - цё - шань - ка!
 Мой мі - лы ра - ба - цё - шань - ка!

Тры народныя песні

Ой, вецер вее

Moderato ♩ = 98

C.

A.

1. Ой, ве - це-р(ы) ве - е, па - вя - ва - е, ліс - це а - па -

да - е. Ой, ве-це-р(ы) ве-е, па - вя-ва-е, ліс-це а - па - да - е.

2. Ой, плача (жы), тужыць дзяўчынанька } 2 р.
Мілы пакідае.
3. Ой, не плач(ы), дзеўка, не журыся, } 2 р.
Гэта ж не бяда.
4. Адзін пакіне, другі палюбіць, } 2 р.
Ты яшчэ ж малада.

Падуў халодны вецер

Moderato ♩ = 98

1. Па-дуў, па-дуў ха - лод - ны ве - цер і за-шумеў зя -

2 ста - я - лі
3. пус - ка - е

лё - ны сад. Па - дуў, па - дуў ха -

лод - ны ве - цер і за-шумеў зя - лё - ны сад.

2. Мы ў садзе з міленькім стаялі,
Я ўсё прасілася дамоў. } 2 р.
3. Мілы дадому не пускае,
Гаворыць ўсё: "Пастой, пастой!"
– Пусці, пусці мілы дадому,
У нас заўтра празнік гадавой.

А там, у даліне

Moderato ♩ = 92

1. А там, ў да-лі-не ёсць ха-ці-на, а ў ха-це све-ча-чка га-
 рыць. Там ма-ці дочку на-ву-ча-ла, - дач-ка за-пла-ка-на ся-
 дзіць. Там ма-ці дочку на-ву-ча-ла, - дач-ка за-пла-ка-на ся-
 дзіць
 //ма. 4 Ой, дзе ўзя-лась вай-на пра-
 2. А 3. "Не //ма.
 кля-та і раз-лу-чы-ла вас я-на! Не //на!

1. А там, у даліне ёсць хаціна,
 А ў хаце свечка гарыць.
 Там маці дочку навучала, -
 Дачка заплакана сядзіць. } 2 р.

2. А ясны місяць над горою
 У чорну хмарачку зайшоў.
 Чакала доўга свайго хлопця, -
 Ванюша так і не прійшоў. } 2 р.

3. "Не плач, дачушка дарагая,
 Падумай добра ты сама,
 І не ўбивайся так за Ваняй,
 Яго на свеце ўжо няма. } 2 р.

4. Ой, дзе ўзялась вайна праклята
 І разлучыла вас яна!
 Не плач, дачушка дарагая,
 Бо ты на свеце не адна!" } 2 р.

Хадзіла паванька

Вяснянка

Allegretto ♩ = 102

C. *mf*

1. Ха-дзі - ла па-вань - ка па - вы - со - кай га - рэ, —

C. *mf*

A. *mf*

ха - дзі - ла па-вань - ка па - вы - со - кай га - рэ. Гу!

C. *mf*

A. *mf*

2. Губ - ля - ла пер' - яч - ка па шаў - ко - вай тра - ве. —
па шаў - ко - вай тра - ве.

C. *mf*

A. *mf*

губ-ля-ла пер' - яч - ка па шаў - ко - вай тра - ве. Гу!
пер' - яч - ка па шаў - ко - вай тра - ве.

C. *p*

A. *f*

3. Ха-дзі-ла А-лесь - ка пер' - яч - ка збі - ра - ці. —
Ха-дзі-ла А-лесь - ка. ой.

ха - ді - ла А - лесь - - ка пер' - яч - ка збі - ра - ці. *Гу!*

ха - ді - ла А - лесь - - - ка збі - ра - ці.

mf

ў па - ду - шач - кі кла - ла.

4. Пер'яч - ка збі - ра - ла, ў па - ду - шач - кі кла - ла.

rit. *a tempo*

Па - душ - кі пу - хо - вы, хто ж на іх спа - ці бу - дзе?

ой, пу - хо - вы, хто ж на іх спа - ці бу - дзе?

f

5. Ці ме - сяц із зор - ка - ю - Івань - ка з А - лесь - ка - ю,

Ці ме - сяц із зор - ка - ю, ой,

Ме - сяц

ці ме - сяц із зор - ка - ю - Івань - ка з А - лесь - ка - (ё)!

зор - ка - ю - Івань - ка з А - лесь - ка - (ё)!

Як па лесе я гуляла

Allegro ♩ = 132

Хор

Баян

f

M

M

Detailed description: This block contains the beginning of the piece. It features a Chorus part on a single staff with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 4/4 time signature. The piano accompaniment is written for a grand piano (Баян) with two staves (treble and bass clefs). The piano part starts with a forte (*f*) dynamic and includes several chords marked with 'M' (Major). The tempo is marked 'Allegro' with a quarter note equal to 132 beats per minute.

С.
А.

1. Як па-ле-се я гу-ля-ла. сва-ё шчасце вьгля-да-ла. Чу-вэр,мой чувэр.
2. А з-падгорачкі кру-той йшоу Ва-ню-шама-ла-дой. Чу-вэр,мой чувэр.

M

M

M

M

M

Detailed description: This block contains the first vocal entry. The vocal line is on a single staff with a treble clef, in the same key signature and time signature as the chorus. Below the vocal line are two staves for the piano accompaniment. The piano part features chords marked with 'M' (Major). The lyrics are in Belarusian and provide two versions of the first line of the song.

чу-вэр, на-вэр, вэр, вэр, вэр. Яшчэ чу-да, перва-чу-да, чу-да Ро-дзі-на ма-я!
чу-вэр, на-вэр, вэр, вэр, вэр. Яшчэ чу-да, перва-чу-да, чу-да Ро-дзі-на ма-я!

M

M

M

7

Б

7

M

Detailed description: This block contains the second vocal entry. The vocal line is on a single staff with a treble clef. Below it are two staves for the piano accompaniment. The piano part includes chords marked with 'M' (Major), a '7' (Dominant Seventh), and a 'Б' (B-flat). The lyrics are in Belarusian and repeat the chorus.

О.. - - - ой! О.. - - - ой! Нёс гармонік пад па-лой.

3. Ішоў Ванюша ма-ла-дой, нёс гармонік пад па-лой. О - - - ой!

The first system consists of a vocal line and piano accompaniment. The vocal line has a melody with a slur over the first two phrases. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and chords in the left hand, with 'M' markings.

а скрынач-ку пад дру-гой. Чу-вэр, мой чу-вэр, чувэр, на вэр, вэр, вэр, вэр.

О - - - ой!

The second system continues the musical piece. The vocal line has a slur over the first phrase. The piano accompaniment maintains the rhythmic pattern with 'M' markings.

Яшчэ чу-да, перва-чу-да, чу-да Ро-дзі-на ма-я! Стаў іг-раць!

4. Стаў Ва-нюша іг-раць,

The third system continues the musical piece. The vocal line has a slur over the first phrase. The piano accompaniment maintains the rhythmic pattern with 'M' markings.

Танцаваць! Ста - ла тан-ца-ваць, за-ру-га-ла я - е маць.

ста-ла Надзя тан-ца - ваць Ста-ла Надзя тан-ца - ваць, за-ру-га-ла я - е маць.

The fourth system concludes the musical piece. The vocal line has a slur over the first phrase. The piano accompaniment maintains the rhythmic pattern with 'M' markings.

Чу - вэр, мой чу-вэр, чу-вэр, на-вэр, вэр, вэр, вэр. Яш-чэ чу-да, пер-ва-чу-да,

чу-да Ро - дзі-на ма-я! Ой, ма - ма ма-я, не ру-гай-ся на ме-ня.

Бы-ла мя-не та-ды ўчыць, як малень - ка была. Чу-вэр, чу-вэр, чу - вэр!

Чу-вэр, на-вэр, чу-вэр, вэр, вэр, вэр. Яшчэ чу-да, пер-ва-чу-да, чу-да Ро-дзі-на ма-я!

Unis.

6. А ця-пер я вя-лі-ка, ста-рай-це-ся жа-ні-ха. Ні ста-ро-га, ні ма-ло-га,

а Ванюшку ма-ла-до-га! Чу-вэр, мой чу-вэр, чу-вэр, на-вэр, вэр, вэр, вэр.

Яш-чэ чу-да, пер-ва-чу-да, (прытопы) чу-да Ро-дзі-на ма-я!

Вярба, вярба

Andante ♩ = 100

C.

A.

Баян

p *M*

1. Вяр - ба, вяр - ба, дзе ты рас - ла,
2. Ва - да зняс - ла бур - лі ва - я,

M *Б* *M*

1.

што тва - ё ліс - це ва - да зняс - ла?
 глы - бо - кі ко - рань

2.

па - раз - мы ла.

3. Вяр - ба, вяр - ба куд - ра ва - я,

кто ж та - бе, вяр-ба, куд - ры на - віу?

4. Ой, па - ві - ла вяс - на - крас - на.

ла - за зя - лё - на, быс - тра ва - да.

5. Быс - тра ва - да, я ма - ла - да,

ой, ма - ла - да, як я - га -

да. як я - га - да!

rit.

mf

ДЛЯ ЗМЕШАНАГА ХОРУ

Дзяўчыненька, шуміць гай

Allegro moderato ♩ = 116

C.
A.

Т.
Б.

Баян

1. Ой, на гор - цы, на кру-той. — § ой, на
4. ня - хай
6. ой, не

гор - цы, на кру - той, ой там ста - яю я - вар(ы) зе - ля -

шу - мць, хай гу - дзе...
бу - ду ад - чы - няць...

ной, ой, там ста - яю я - вар(ы) зе - ля - ной.

1. я - вар зе - ля - ной.
Ой... Ой...

4. лю - блю, сам прый - дзе!"
6. бу - дзеш жар - та - ваць"

2. А пад тым жа я - варцом. а пад

Ты́м жа́ я-варчо́м раз-маю́-ля-ла́ дзе-ва́нь-ка́ з ма-лай-

чо́м.

f

3. "Дзяўчы - нень - ка, шу-міць гай,
5.
7.

дзяў - чы - нень - ка, шу-міцьгай. ка - го вер-на лю - біш - не

1. 2. "Ой, ка - го лю - біш - не
за - бы - вай. ка - го вер-на лю - біш - не

за - бы - вай".
4. Ня - хай шу - міць.
6.

хай гу - дзе...

3.

7//ду!"

8. Жар-та - ва - лі

да - за - ры, жар - та - ва - лі да за-ры,

да - за - ры, жар - та - ва - лі да за-ры,

да - за - ры, жар - та - ва - лі да за-ры,

па-куль ста-ла від-нень-ка на два-ры. Ой...

Ой.....

Па-куль ста-ла від-нень-ка на два-

- ры.

1. Ой, на горцы, на крутой, (2 р.)
Ой, там стаяў явар(ы) зеляной. (2 р.)
2. А пад тым жа яварцом (2 р.)
Размаўляла дзеванька з малайцом.
3. Дзяўчынецька, шуміць гай. (2 р.)
Каго верна любіш - не забывай. (2 р.)
4. Няхай шуміць, хай гудзе, (2 р.)
Каго верна люблю - сам прыйдзе! (2 р.)
5. Дзяўчыначка, адчыні, (2 р.)
Сваё-маё сэрдацька звесялі. (2 р.)
6. Ой, не буду адчыняць, (2 р.)
бо ты будзеш, міленькі, жартаваць! (2 р.)
7. Ой, не буду, не буду, (2 р.)
Толькі ўзыдзе мясячык - я й пайду.
8. Жартавалі да зары, (2 р.)
Пакуль стала відненька на двары. (2 р.)

Ой, туман па лесе

Moderato ♩ = 100

The musical score is arranged in three systems. The first system shows the vocal parts (Soprano/Alto and Tenor/Bass) and the piano accompaniment (Bаян) in 3/4 time, key of D major. The tempo is Moderato (♩ = 100). The piano part begins with a *mf* dynamic. The second system continues the piano accompaniment. The third system introduces the vocal melody with two verses of lyrics. The piano accompaniment for this system starts with a *p* dynamic. The lyrics are:

С.
А.
Т.
Б.

1. Ой, ту-ман па ле-се шу - міць і гу-дзе. Хлопец да дзяў-чы-ны што-
2. Хлопец да дзяўчыны што - ве - ча-ра йдзе. "Добры ве-чар" - ка-жа, шчэ й

Баян

mf

p

С. А. -ве - ча - ра йде. Хлопец да дзяў - чыны што - ве - ча - ра йде.
 руч - ку да - е.

Т. Б. "Добры ве - чар" - кажа, што й руч - ку да - е.

Т. Б. 3. Доб - ры ве - чар, дзеў - ка, прый - شوу да ця - бе -

Т. Б. бу - ду ця - бе сва - таць. Ці пой - дзеш за мя - не?

С. А. 4. Ой, хлопец, хлап - чы - на, ра - зум - ны ты, ці не?
 56

Т. Б. *tr*

S.
A.

Ўсіх ты пе - ра - сва - гаў, прый - шоў да мя - не.

Баян

mf

Б 7 Б 7 Б

7 7 Б

S.
A.

Т.
Б.

Ой, туман па ле - се шу - міць і гу - дзе.

f

Б Б М Б

одна Ой.

С. А.
Т. Б.

Хло-пец да дзяў-чы - ны што - ве - ча - ра йдзе.

С. А.
Т. Б.

што - ве - ча - ра йдзе.
Хло-пец да дзяў - чы - ны што - ве - ча - ра йдзе.

1. Ой, гуман па лесе
Шуміць і гудзе.
Хлопец да дзяўчыны
Штовечара йдзе. } 2 р.

2. Хлопец да дзяўчыны
Штовечара йдзе.
"Добры вечар" – кажа.
Шчэ й ручку дас.

3. "Добры вечар, дзеўка.
Прышоў да цябе –
Буду цябе свагаць,
Ці пойдзеш за мяне?"

4. – Ой, хлопец, хлапчына.
Разумны ты, ці не?
Усіх ты перасватаў –
Прышоў да мяне.

5. А я, маладзенька,
У садочку гуляла.
У садзіку гуляла.
Шчэ й кветкі рвала.

6. У садзе я гуляла.
Шчэ й кветкі рвала.
Такога нявернага
Зусім не чакала.

7. Ой, гуман па лесе
Шуміць і гудзе.
Хлопец да дзяўчыны
Штовечара йдзе.

Пайду на рэчку

Animato ♩ = 120

С. А.
Т. Б.

Баян

f М 7³ Б 7 М 7³ М

Пай-ду на рэ - чку

Пай - ду на рэ - чку ў но-вых ча - ра-віч - ках, пай-ду на рэ - чку

М 7 Б 7 М М 7

ў новых ча - ра - віч - ках.

1 Як пай - ду на рэ - (э - э) - чку
2 Я ро - дам ха - ро - (о - о) - ша.

The first system of music features a vocal line in the upper staff and a piano accompaniment in the lower staff. The vocal line begins with a melodic phrase corresponding to the lyrics. The piano accompaniment consists of chords and moving lines in both hands.

ў новых ча - ра - віч - ках.

The second system continues the musical piece. The vocal line has a repeat sign. The piano accompaniment includes chord markings 'Б' and 'М' above the notes.

ў но - (о) - вых ча - ра - віч - ках, па - гля - джу на во - (о - о) - ду: я - ко - га я ро - ду.
лі - (і) - чы - кам пры - го - жа. Лі - чы - кам пры - кра (а - а) - сна, ма - я до - ля шчас - на.

The third system shows the vocal line and piano accompaniment. The piano accompaniment includes chord markings 'Б' and 'М'.

The fourth system is primarily piano accompaniment, featuring complex chordal textures and moving lines in both hands. Chord markings 'Б' and 'М' are present.

Па - гля - джу на во - (о - о) - ду: я - ко - га я ро - ду.
Лі - чы - кам пры - кра (а - а) - сна, ма - я до - ля шчас - на.

The fifth system includes the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has a repeat sign. The piano accompaniment includes chord markings 'Б' and 'М'.

1. Ой, на во - ду. во - ду. Гля - ну на - во - ду -
2. Ой, пры - крас - на до - ля. А на той рэч - цы

The sixth system is piano accompaniment, featuring a melodic line in the right hand and a supporting line in the left hand. Chord markings 'Б' and 'М' are present.

Гля-ну на-во - ду - ха-ро-ша - га ро - ду.
А на тойрэч - цы шчука - ры - ба йгра - ё.

The first system of music consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat. The piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one flat. The music is in 4/4 time. The vocal line begins with a rest, followed by the lyrics. The piano accompaniment provides a harmonic and rhythmic foundation.

ха - ро-ша - га ро - ду.
шчука - ры - ба йгра - ё.

Гля-ну на-во - ду - ха-ро-ша - га ро - ду.
А на тойрэч - цы шчука - ры - ба йгра - ё.

The second system of music is a piano accompaniment for the first system. It features a treble clef and a bass clef. The right hand plays chords and moving lines, while the left hand provides a steady bass line. Chord symbols 'Б' (B-flat) and 'М' (M) are indicated above the notes. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

3. А на той, на рэ(э-э) - чцы шчу(у)-ка - ры - ба йгра(а-а) - ё.

The third system of music consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat. The piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one flat. The music is in 4/4 time. The vocal line begins with the lyrics. The piano accompaniment provides a harmonic and rhythmic foundation.

3. А на рэч - цы шчу - (у) - ка йгра - ё.

The fourth system of music is a piano accompaniment for the third system. It features a treble clef and a bass clef. The right hand plays chords and moving lines, while the left hand provides a steady bass line. Chord symbols 'М' (M) and 'Б' (B-flat) are indicated above the notes. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

шчу-ка ры - ба йгра(а-а) - ё. я-(а)-на па - ру зна - ё.

The fifth system of music consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat. The piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one flat. The music is in 4/4 time. The vocal line begins with the lyrics. The piano accompaniment provides a harmonic and rhythmic foundation.

шчу - (у) - ка йгра - ё. па - - - ру зна - ё.

The sixth system of music is a piano accompaniment for the fifth system. It features a treble clef and a bass clef. The right hand plays chords and moving lines, while the left hand provides a steady bass line. Chord symbols 'Б' (B-flat) and 'М' (M) are indicated above the notes. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

Шчу-ка - ры - ба йгра(а-а) - е. я - на па - ру зна - е. §

Шчу - - - ка йгра - е, на - ру зна - е.

4. Шчу-ка - ры - ба йгра(а-а) - е. я - на па ру зна - е.

Шчу - ка йгра - е, па - - ру зна - е.

а я ма - ла - дзе(э)нь - ка да па - ры гу - ля(а-а) - ю.

ма - - - ла-дзень - ка гу - - - ля - е.

А я ма-ла-дз(э)нь - ка да па - ры гу-ля - ю. А я

ма - ла-дзень - ка гу - - - ля - е. Ой, ма-ла-дзень - ка

The first system of the musical score consists of three measures. The vocal line is written in a soprano clef with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are: "А я ма-ла-дз(э)нь - ка да па - ры гу-ля - ю." followed by a two-measure rest and then "А я". The piano accompaniment is written in a bass clef and includes chords marked with "7" and "M".

да пары гу-ля - ю. А я ма-ла-дзень - ка да па-ры гу-ля - ю.

да пары гу-ля - е. Ма ла-дзень - ка да па-ры гу-ля - е.

The second system of the musical score consists of three measures. The vocal line continues with the lyrics: "да пары гу-ля - ю." followed by a two-measure rest and then "А я ма-ла-дзень - ка да па-ры гу-ля - ю.". The piano accompaniment includes chords marked with "7", "M", and "b".

А на гары мельніца

Allegro vivo ♩ = 132

Баян

103

С.
А.
Т.
Б.

1. А на га - ры	мель - ні - ца.	мель - ні - ца.	А па га - ры
2. А ўмель - ні - ка	дзе - вань - кі.	дзе - вань - кі.	А ў мель - ні - ка

мель - ні - ца, мель - ні - ца. Ой, вер, вер, вер. вер - цом, пер - цом, луб - цом, дуб - цом.
 дзе - ванькі, дзеванькі.

2. Ой, вер - цом, луб - цом, дуб - цом.

мельні - ца. Ой, вер, вер, вер. вер - цом, пер - цом, луб - цом, дуб - цом.
 дзеванькі. Ой, вер цом, луб - цом, дуб - цом.

мельні - ца.
 дзеванькі

3. Адна выйшла за Івана, за Івана, друга - я за Сця - па - на.

Ой, вер, вер, вер, верцом, перцом, лубцом, дубцом, Сця-па-на.

Сця-па-на. Ой, вер - цом, лубцом, дубцом. Сця-па-на.

Ой, вер, вер, вер, верцом, перцом, луб-цом, дубцом. Сця-па-на.

Ой, вер - цом, луб-цом, дубцом, Сця-па-на.

4. За І-ва-нам га-ру-е, га-ру-е. За І-ва-нам га-ру-е, га-ру-е.

Ой, вер, вер, вер, верцом, перцом, лубцом, дубцом, га-ру-е. Ой, вер, вер, вер.

Ой, вер - цом, га - ру - е, га-ру-е. Ой,

2 вер - цом, перцом, луб - цом, дубцом, га-ру-е. 5 За Сця-па-нам гу - ля-е,

вер - цом, луб-цом, дубцом, га-ру-е. 5 За Сця - па - нам

7 гу-ля-е! За Сця-па-нам гу - ля-е, гу-ля-е! Ой, вер, вер, вер, верцом, перцом.

гу-ля-е! За Сця - па - нам гу-ля-е! Ой, вер - цом,

13 Ой!

луб - цом, луб - цом, гу - ля - е! Ой, вер, вер, вер.

луб - цом, луб - цом, гу - ля - е! Ой.

13

16 Ой, гу - ля - е!

вер - цом, пер - цом, луб - цом, дуб - цом, гу - ля - е!

вер - цом, луб - цом, дуб - цом, гу - ля - е!

16

Ты мой кавалер

Moderato ♩ = 84

(♩=♩)

адна усе

С. А. *p* 1. Ты мой ка-валер, я тва-я дзеў-ка бу-ла. Ты ўсюноч гу -

Т. Б. *pp* А...

С. А. ляў, я тво-го ка-ня пас-ла. Ты ўсюноч гу -

Т. Б. *mf* А... Ты ўсюноч гу -

С. А. ляў, я тво-го ка-ня пас-ла.

Т. Б. ляў, я тво-го ка-ня пас-ла.

С. А. 2. Па сві-ла ка-ня з вэ-чо-ра да поў - на-чы.

Т. Б. Ой,

С. А. На - па - ла ра - са на мо - і ка-ры во-чы.

Т. Б. на - па - ла ра - са на мо - і ка-ры во-чы.

14 *f*

С. А. На - па - ла ра са на мо - і ка - ры во - чы.

Т. Б. На - па - ла ра - са на мо - і ка - ры во - чы.

17 *з* Ой, до-ля ж ма-я, *усе*

С. А. *адна* до-ля ж ма-я гор-ка-я. Про-клэ-ла ма -

Т. Б. - - - - -

20 ма, як бу-ла я ма - ла-я. *f*

С. А.

Т. Б. 4 Во-на ж нэ клэ-ла,

23

С. А. Толь-кі ска - за - ла,

Т. Б. во-на ж і нэ ла - я - ла.

26 *f*

С. А. каб я шчас-ця нэ ме-ла. Толь-кі ска - за ла.

Т. Б. *f* Толь-кі ска - за - ла,

29 *адна*

С. А. каб я шчас-ця нэ ме-ла. *p* 5 Ты мой ка - ва-лер,

Т. Б. каб я шчас-ця нэ ме-ла.

31 *усе*

С. А. я тва-я дзеў-ка бу-ла. Ты ўсю ноч гу - ляў,

Т. Б. *pp*

А...

34 *(♩=♩)*

С. А. я тво-го ка-ня пас-ла. Ты ўсю ноч гу ляў.

Т. Б. *mf*

А... Ты ўсю ноч гу - ляў.

37

С. А. я тво - го ка - ня пас - ла.

Т. Б. я тво - го ка - ня пас ла. Ка - ня пас - ла.

1. Ты мой кавалер
Я твая дзеўка була.
Ты ўсю ноч гуляў,
Я твого каня пасла.	2. Пасвіла каня
З вэчора да поўначы
Напала раса
На моі кары вочы.	3. Ой, доля ж мая.
Доля ж мая горкая.
Проклэла мама
Як була я малая.
4. Вона ж нэ клэла,
Вона ж і нэ лаяла.
Толькі сказала,
Каб я шчасця нэ мела.	5. Ты мой кавалер
Я твая дзеўка була.
Ты ўсю ноч гуляў,
Я твого каня пасла.	

У горадзе Варшаве

Alla marcia ♩ = 120

С. А. Барабан *p* simile

Т. Б. 1. Ё го - ра - дзе Вар - ша - ве

Т. Б. бі - лі ба - ра - ба - ны, бі - лі я - ны, бі - лі, крэп - ка вы - бі - ва - лі.

Т. Б. 2. Пла - ка - лі у - ла - ны да па - хо - ду йду - чы,

Т. Б. да па - хо - ду йду - чы, ко - ні - каў вя - ду - чы.

С. А. як крас - на - я дзеў - ка

Т. Б. 3. Не так ты - я ўла - ны,

С. А. за ва - ро - ты вый - шла, ды й за - га - ла - сі - ла.

Т. Б.

4 За ва-ро-гы вий-шла, ды й за-га-ла-сі - ла, ұзяў-шына ру-чань-кі

7 Ой, сы-не, ой, сы-не, мой сы - не.
ма-ленька-га сы - на. Сы - не...

8 Ой, сы-не мой, сы-не, сы-не, мой сы-но - чак, ня-ма ў моры кан - ца.
ня-ма ў цябе ай - ца...

9 ня-ма ў цябе ай - ца. 6 Не плач, крас-на дзеў - ка,

10 не плач, не жу-ры - ся, га-дуй, га-дуй сы - на, па-куль не вяр-ну

Га - дуй, гля - дзі сы - - - на, па-куль не вяр-ну - ся.

The first system of music features a vocal line in the upper staff (Soprano/Alto) and a piano accompaniment in the lower staff (Tenor/Bass). The vocal line begins with a half note G4, followed by quarter notes G4, A4, and B4, then a half note C5. The piano accompaniment starts with a whole note G3, followed by quarter notes G3, A3, and B3, then a half note C4. The system concludes with a double bar line.

ся. 7. Га - дуй, гля-дзі сы - на, па-куль не вяр-ну - ся.

З па-хо-ду вярну - ся, з та-бой а - жа-ню - - - ся.

The second system of music continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line starts with a half note G4, followed by quarter notes G4, A4, and B4, then a half note C5. The piano accompaniment begins with a whole note G3, followed by quarter notes G3, A3, and B3, then a half note C4. The system ends with a double bar line.

З па-хо ду вярну - ся. з та-бой а - жа-ню - - - ся.

8. Ё го - ра - - дзе Вар - ша - ве бі - лі ба - ра - ба - ны,

The third system of music features a vocal line and piano accompaniment. The vocal line starts with a half note G4, followed by quarter notes G4, A4, and B4, then a half note C5. The piano accompaniment begins with a whole note G3, followed by quarter notes G3, A3, and B3, then a half note C4. The system concludes with a double bar line.

я Ё го - ра - - дзе Вар - ша - ве бі - лі ба - ра - ба - ны.

бі-лі я - ны, бі-лі, крэпка вы-бі-ва - - - лі. Э - гэі!

The fourth system of music continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line starts with a half note G4, followed by quarter notes G4, A4, and B4, then a half note C5. The piano accompaniment begins with a whole note G3, followed by quarter notes G3, A3, and B3, then a half note C4. The system ends with a double bar line.

бі-лі я-ны, бі-лі, крэпка вы-бі-ва - - - лі. Э - гэі!

Брат з сястрою ў карагодзе

Moderato ♩ = 88

Баян

1. 2.
5. 6.

1. Як у на-шым ка-ра - го - дзе брат з сястро - ю

С.
А.

Т.
Б.

2. Брат з ся-стры - ца - ю хо - дзе, да сястры - цы га -
5. Як вы - рас-цеш, пой-дзеш за муж
6. Дзе - сяць вё - сак за га - ро ю

хо - дзе. Як у на-шым ка - ра - го дзе
во - ра. Брат з сястры - ца - ю хо - дзе,

брат з сястро - ю хо - дзе.
да сястры - цы га... //во - ра:
//ко - ра ю.
Fine

3 Ты, ся-стра ма - я рад - на я, вы - рас-тай баль-
4 Ты рас-ці, ся-стра, баль-ша я, стань ра-зум-на і кра-

ша сі - - ва. я. Ты, ся-стра ма-я рад - на - - я. ра-зум-на, і кра - сі - - ва,

вы - рас - тай і пры - го - жа і баль - ша - - я. і шча - слі - - ва.

D.C. al Fine

1. Як у нашым карагодзе
Брат з сястрою ходзе. } 2 р

2. Брат з сястрою ходзе,
Да сястры гавора: } 2 р

3. Ты, сястра мая радная,
Вырастай бальшая. } 2 р

4. Ты расці, сястра, бальшая,
Стань разумна і красіва,
І разумна і красіва,
І прыгожа, і шчасліва.

5. Як вырастеш, пойдзеш замуж
Недалёка і не блізка. } 2 р

6. Дзесяць вёсак за гарою,
Ды й за быстраю ракою. } 2 р

Чаму ж мне не пець?

Moderato ♩ = 96

С.
А.

Т.
Б.

Баян

f Б М Б Б 7

Тай - ла - ла - ла - дай, тай - ла - ла - ла - дай, тай - ла - ла - ла - дай,

Б Б М М Б

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It features four vocal staves (Soprano and Alto in the top system, Tenor and Bass in the middle system) and a piano accompaniment for the bayan (bottom system). The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 96 beats per minute. The piano part includes dynamic markings such as *f* (forte) and chord symbols (Б, М, 7). The lyrics are: 'Тай - ла - ла - ла - дай, тай - ла - ла - ла - дай, тай - ла - ла - ла - дай,'.

ра - да я!

1 Ча-му ж мне не петь, ча-му ж не гу - дзень,
2 Ча-му ж мне не петь. ча-му ж не гу - дзень!

ка - лі ў ма - ёй ха - та-(чы)-цы па - ра-ра... па - ра...
Муш-ка на ва - кон - шы-(шы-шы) ў шым-ба-лі... шым - ба...

3. Ча-му ж мне не пець, — ча-му ж не гу-дзець!

па - ра - ра - ра - дак і - дзець.
цымба - (лі - лі) - лі - кі б'ець.

Ча - му ж мне не пець, ча - му ж не гу

Ча - му ж мне не пець, ча - му ж не гу

Па - ву - чок на сцен - цы кро - сен - цы, кро - ны, кро - сен - цы сну - е - е - вець!

дзець! На сцен - цы

дзець!

Ча - му ж мне не пець.

Кро - ны, кро - сен - цы сну - е - вець.

ча - му ж не гу - дзець, — ча - му ж мне не пець, — ча - му ж не гу - дзець! —

1. ра - да я! 2. ра - да я!

quasi improvis.

1. 2.

f

||

6. Ча-му ж мне не пець, _____ ча-му ж не гу-дзець, _____ ка-лі ў ма-ёй ха - та-(чы)цы

||

па-ра-ра... па-ра... па-ра-ра-ра-лак і - дзець. Ча-му ж мне не

Ча-му ж мне не пець, _____

пець, не гу-дзець,
 Ка-лі ў ма-ёй ха - та(чы)-цы па-ра-лак.. па-ра.
 ча-му ж не гу-дзець!

па-ра-(ра-ра)-лак і-дзе-(е-е)-ець. Тай - да - да - да - дай, тай - да - да - да - дай.

1. тай - да - да - да - дай, ра - да я!
 2. // ра - да я!

Цячэ рэчка

Sostenuto $\text{♩} = 96$

mf

Т. сола

1. Ця - чэ рэч-ка, ця - чэ быстра, бе-ра-гі за - но - сіць.

Б.

Uce

Т.

Ма-ла-дзе - чэнь-кі ка-зачэнь - ка пал-коў-ніч - ка про - сіць:

Б.

Ма-ла-дзе - чэнь-кі ка-зачэнь - ка пал-коў-ніч - ка про - сіць:

Т.

2. "Пал - коў-ніч-ку, май - ёр-ніч-ку, ад-пус-ці да - до - му,-

Т.

ад-пус-ці да - до - му,-

Б.

Т.

бо так ску - чы-лась, бо так зму - чы-лась дзяўчына за мно - ю".

Т.

бо так ску - чы-лась, бо так зму - чы-лась дзяўчына за мно - ю".

Б.

Т. *Усе*
ка-лі доў - га бу - дзеш?

Б. *Сола*
3. "Як ця - бе мне ад - пус - ці-ці, ка-лі доў - га бу - дзеш?"

Т. Ле-пей во - (го)-ду пі халод - ну - пра любоў за бу - дзеш.

Б. Ле-пей во - ду пі халод - ну - пра любоў за - бу - дзеш".

Т. 4- Піў я во-ду, піў халод-ну, піў, не на пі - ваў - ся.

Б. 4.- Піў я во-ду, піў халод-ну, піў, не на - пі - ваў - ся.

Т. Лю-біў, лю - (у)-біў дзяў-чы-нач - ку, не на-лю - ба - ваў - ся.

Б. Лю-біў, лю - біў дзяў-чы-нач - ку, не на-лю - ба - ваў - ся.

Т. *f* Пра - паў ка-зак на чуж-бі-не, пра-па-ла на - дзе - я.

Т. *f* 5. Пра - паў ка-зак на чуж-бі-не, пра-па-ла на - дзе - я.

Б. *f* 5. Пра - паў ка-зак на чуж-бі-не, пра-па-ла на - дзе - я.

T. За-ста-ва - (а)-ўся конь ва-ра - ны, за-ла-та - я збру - я.

B. За-ста-ва - (а)-ўся конь ва-ра - ны, за-ла-та - я збру - я.

T. А... А... А... А...

p 6 Вя - зуць це-ла, вя - дуць ка-ня, конь га-лоу - ку кло - ніць.

B. Вя - - - дуць, конь га-лоу - ку кло - ніць.

T. Ма-ла-да - (га)-я дзяў-чы-на - нька бе-лы руч - кі ло - міць.

B. Ма-ла-да - (га)-я дзяў-чы-на - нька бе-лы руч... - кі ло - міць.

T. Ма - ла - да - *ff* (га) - я дзяў-чы - на - нька бе - лы руч - кі

T. Ма - ла - да - *ff* (га) - я дзяў-чы - на - нька бе - лы руч - кі

B. Ма - ла - да - (га) - я дзяў-чы - на - нька бе - лы руч - кі

T. ло - міць. Ло - міць.

T. ло - міць. Бе - лы руч - кі ло - міць.

B. ло - міць. руч - кі ло - міць.

Харошыя нашы хлопцы

Animato ♩ = 100

Т.

сола

слаў-ну пе - сень -
раз - га - во - ры

1. Ха - ро - шы - я на - шы хлоп - цы слаў-ну пе - сень -
2. Слаў-ну пе - сень - ку пя - юць, да раз - га - во - ры

ку пя - юць. Гэй! Гэй! Вой, да люлі, слаў - ну псень - ку пя-юць
га-во-раць. Гэй! Гэй! Вой, да люлі, раз - га-во-ры га-во-раць.

ку пя - юць.
га-во-раць.

3. Раз-га-во-ры, раз-га - во - ры.. Гэй! Як ўсал-данці ках слу - жыць.
4. Пад'е-ха-лі пад га - ру да.. Гэй! За-тру-бі-лі ва тру - бу.

3. Раз-га-во - ры, раз-га - во - ры як ў сал-да - ці - ках слу - жыць.
4. Пад'е-ха - лі пад га - ру да за - тру-бі - лі ва тру - бу.

Гэй! Гэй! Вой, да люлі, як ў сал-да - ці - ках служыць.
Гэй! Гэй! Вой, да люлі, за - тру-бі - лі ва тру-бу.

Гэй! Гэй! Вой, да люлі, як ў сал-да - ці - ках служыць.
Гэй! Гэй! Вой, да люлі, за - тру-бі - лі ва тру-бу.

T. s. Пад' е - ха - лі пад ба - зар, вой, да ўда-ры - лі ў ба-ра - бан.

B. s. Пад' е - ха - лі пад ба - зар, вой, да ўда-ры - лі ў ба-ра - бан.

1. T. Гэй! Гэй! Вой, да лю-лі, да ўда-ры - лі ў ба-ра-бан.

2. T. Гэй! Гэй! Вой, да лю-лі, да ўда-ры - лі ў ба-ра-бан.

B. Гэй! Гэй! Вой, да лю-лі, да ўда-ры - лі ў ба-ра-бан.

T. Гэй! Гэй! Вой, да лю-лі, да ўда-ры - лі ў ба-ра-бан.

B. Гэй! Гэй! Вой, да лю-лі, да ўда-ры - лі ў ба-ра-бан.

Гэй! Гэй! Вой, да лю-лі, да ўда-ры - лі ў ба-ра-бан.

Пара дадому

Moderato ♩ = 90

Т. *адзін* *усе*

Нам, брат-кі, да - до-му. Гэй, гэй, гэй!

1. Ой, па-ра, ой, па-ра нам, брат-кі, да - до-му. Гэй, гэй, гэй!

Нам да-до - му. До-ма не - па - рад - кі.

Нам да-до - му. 2. Што ў ця-бе, то ў мя-не до-ма не - па - рад - кі.

Гэй, гэй, Гэй! Не-па-рад-кі. то ў мя-не жа-на за - хва - рэ-ла.

Гэй, гэй, Гэй! Не-па-рад-кі. 3. Што ў ця-бе, жа-на за - хва - рэ-ла.

Гэй, гэй, гэй! За-хва-рэ - ла. ..так і мне

Гэй, гэй, гэй! За-хва-рэ - ла. 4. Як та - бе...

жа-ніц-ца вя - ле - ла. Гэй, гэі, гэі! Ой, вя-ле - ла.

жа-ніц-ца вя - ле - ла. Гэй, гэі, гэі! Ой, вя-ле - ла.

5. Дык бя-ры ж ты са - бе жа-ну ма-ла-ду - ю. Гэй, гэі, гэі!

5. Дык бя-ры ж ты са - бе жа-ну ма-ла-ду - ю. Гэй, гэі, гэі!

Ма-ла-ду - ю. 6. Ой, па - ра, ой, па - ра нам, брат-кі, да - до - му.

Ма-ла-ду - ю. 6. Ой, па - ра, ой, па - ра нам, брат-кі, да - до - му.

Гэй, гэі, гэі! Нам да-до - му. Гэй, гэі, гэі! Нам да - до - му.

Гэй, гэі, гэі! Нам да-до - му. Гэй, гэі, гэі! Нам да - до му.

ЗМЕСТ

АД УКЛАДАЛЬНІКАЎ	3
Метадычныя парады	5
Беларусь – мая песня. Вакальна-харэаграфічная кампазіцыя. Сл. Ул. Карызны. Муз. М. Сіраты	15
Добры вечар! Сл. Ул. Карызны. Муз. М. Сіраты	25
АПРАЦОЎКІ БЕЛАРУСКІХ НАРОДНЫХ ПЕСЕНЬ	
Калядныя песні	
Ой, рана куры запелі	33
Прала Ганулька	34
Бегла старожа	35
Масленіца	
А ў нас сёння Маслінка	37
На вуліцы дзеўкі	38
А казалі: Маслінкі	39
Беларускія вяснянкі	
Вясна, вясёначка	40
А ўжо недалечка	40
Ой, ты, вясна	41
А па возеру	41
Вясна-красна наставала	43
Купальскія спевы	
Зара мая	44
А пойдзем, сястрыцы	45
Пасею я лён	46
Вяночак жніўных песень № 1	
Добры дзень жыту	47
Пойдзем, дзеўкі	47
Ты не захадзі	48
А ў нас сёння дажыначкі	49
Вяночак жніўных песень № 2	
Поле маё, поле	51
Надвор’ечка змяркаецца	52
Дзень вялік	52
Дажыначкі рана	53
Замовы. Сюіта для народнага хору	55

Для жаночага хору

Дзве песні

Каліна-маліна	65
Пайшла Марта	66
Пакаціўся туман	69
А мой мілы рабацёшанька	72

Тры народныя песні

Ой, вецер вее	75
Падуў халодны вецер	75
А там, у даліне	76
Хадзіла паванька	77
Як па лесе я гуляла	79
Вярба, вярба	83

Для змешанага хору

Дзяўчыненька, шуміць гай	87
Ой, туман па лесе	94
Пайду на рэчку	98
А на гары мельніца	103
Ты мой кавалер	108
У горадзе Варшаве	111
Брат з сястрою ў карагодзе	114
Чаму ж мне не пець?	117

Для мужчынскага хору

Цячэ рэчка	124
Харошыя нашы хлопцы	127
Пара дадому	129

Вучэбнае выданне

Войцік Святлана Фёдараўна
Сірата Мікалай Васільевіч

БЕЛАРУСЬ – МАЯ ПЕСНЯ
Рэпертуарны зборнік

Вучэбна-метадычны дапаможнік

Карэктар В. Б. Кудласевіч
Тэхнічны рэдактар Л. М. Мельнік
Рэдакцыя нотнага тэксту і камп'ютарны набор В. А. Войціка
Дызайн вокладкі А. І. Пармон

Падпісана ў друк 2018. Фармат 60x84 ¹/₈.
Папера офісная. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 15,41. Ул.-выд. арк. 14,27. Тыраж экз. Заказ .

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/177 ад 12.02.2014.
ЛП № 02330/456 ад 23.01.2014.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.